

**TURUN
YLIOPISTO**

Länsi-Uudenmaan kuntien väestön määrän ja ikärakenteen kehitys 1972–2024

Maantiede

LuK-tutkielma

Casper Salo

8.6.2026

Turku

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Luonnontieteiden kandidaatti, maantiede

Tekijä(t): Casper Salo

Otsikko: Länsi-Uudenmaan kuntien väestön määrän ja ikärakenteen kehitys 1972–2024

Ohjaaja(t): Harri Tolvanen

Sivumäärä: 43 sivua

Päivämäärä: 8.6.2026

Tarkastelen tutkielmassani Länsi-Uudenmaan väestönkehitystä vuodesta 1972 vuoteen 2024. Väestönkehitystä ilmiönä tarkastelin väestön määrän ja ikärakenteen kautta, jotka ovat keskeisiä indikaattoreita väestönkehityksessä. Tutkimukseni tarkoituksena oli kuntien väestönkehityksen selvittämisen lisäksi tarkastella, miten kunnat eroavat toisistaan näiden muuttujien myötä, ja miten väestön määrän kehitys on yhteydessä väestön ikärakenteen kehitykseen.

Tutkimus perustui Tilastokeskuksen aineistoon väestön määrästä vuosittain iän, sukupuolen ja alueen mukaan. Selvitin väestön määrän ja mediaani-ien kehityksen, ikärakenteen muutoksen sekä väestön määrän ja mediaani-ien kehityksen korrelaation.

Tutkimukseni osoittaa sen, että ihmiset ovat vuosien saatossa keskittyneet kaupunkialueille, ja sen, että nopeammin kasvaneet kunnat ovat ikääntyneet hitaammin kuin väestöltään taantuvat kunnat. Tutkimukseni esittää nämä asiat alueellisina eroina Länsi-Uudenmaan kuntien välillä. Esimerkiksi Hankoa ja Kirkkonummea vertaamalla on huomattavissa merkittävät erot väestön muutoksessa ja ikärakenteessa. Hanko on paljon iäkkäämpi ja väestöltään vähenevä, kun taas Kirkkonummi on nuorempi ja väestöltään paljon kasvanut.

Avainsanat: väestönkehitys, ikääntyminen, kunnat, Länsi-Uusimaa

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Tutkimuksen tausta ja teoreettinen viitekehys	7
2.1	Tutkimusalue	7
2.2	Väestönkehitys	8
2.3	Kaupungistuminen	10
2.3.1	Kaupungistuminen ilmiönä	10
2.3.2	Kaupungistuminen Suomessa	10
2.4	Väestönkehitys Suomessa	11
2.4.1	Väestön määrän kehitys Suomessa	11
2.4.2	Ikärakenteen kehitys Suomessa	12
2.4.3	Uudenmaan väestönkehitys	13
3	Aineistot ja menetelmät	15
3.1	Aineistot	15
3.2	Tutkimusmenetelmät	15
3.2.1	Paikkatietomenetelmät	15
3.2.2	Aikasarja-analyysi	16
3.2.3	Ikärakenteen analyysi	16
3.2.4	Mediaani-ian laskentamenetelmä	16
3.2.5	Korrelaatioanalyysit	17
4	Tulokset	18
4.1	Kuntien väestön määrän kehitys	18
4.1.1	Alueen kehitys	18
4.1.2	Kuntien kasvavuus ja taantuvuus	20
4.2	Kuntien ikärakenteen kehitys	22
4.2.1	Mediaani-ian kehitys	22
4.2.2	Kuntien ikäluokat vuosina 1972 ja 2024	24
4.3	Kuntien väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen korrelaatio	26
5	Pohdinta	28
5.1	Tulosten tarkastelu	28
5.2	Tutkimuksen rajoitteet	30

5.3	Tutkimuksen merkitys	31
5.4	Jatkotutkimusmahdollisuudet	32
6	Johtopäätökset	34
	Lähteet	35
	Liitteet	37
	Liite 1. Hangon väestön määrän kehitys 1972–2024	37
	Liite 2. Inkoon väestön määrän kehitys 1972–2024	37
	Liite 3. Karkkilan väestön määrän kehitys 1972–2024	38
	Liite 4. Kirkkonummen väestön määrän kehitys 1972–2024	38
	Liite 5. Lohjan väestön määrän kehitys 1972–2024	39
	Liite 6. Raaseporin väestön määrän kehitys 1972–2024	39
	Liite 7. Siuntion väestön määrän kehitys 1972–2024	40
	Liite 8. Vihdin väestön määrän kehitys 1972–2024	40
	Liite 9. Hangon ikäpyramidit 1972 ja 2024	41
	Liite 10. Inkoon ikäpyramidit 1972 ja 2024	41
	Liite 11. Karkkilan ikäpyramidit 1972 ja 2024	42
	Liite 12. Kirkkonummen ikäpyramidit 1972 ja 2024	42
	Liite 13. Lohjan ikäpyramidit 1972 ja 2024	42
	Liite 14. Raaseporin ikäpyramidit 1972 ja 2024	43
	Liite 15. Siuntion ikäpyramidit 1972 ja 2024	43
	Liite 16. Vihdin ikäpyramidit 1972 ja 2024	43

1 Johdanto

Yhteiskunnan toiminnan kannalta on keskeistä tarkastella väestönkehitystä. Väestön koko ja rakenne vaikuttavat suoraan siihen, millaista toimintaa voidaan alueella ylläpitää ja millaista kysyntää toiminnalle alueella on (Kauppinen ym. 2025). Tästä syystä väestön määrä ja ikärakenne ovat keskeisiä indikaattoreita väestönkehityksessä. Väestön määrän suhteen pätee seuraava: mitä suurempi väestö, sitä enemmän mahdollisuuksia erilaisille toiminnoille. Samalla väestön suuruus ja mahdollisuuksien runsaus kuitenkin johtaa suurempaan kysyntään. Ikärakenne puolestaan vaikuttaa kysynnän muotoon. Esimerkiksi vanhemmalla väestöllä on suurempi kysyntä muun muassa terveydenhuollolle (Tragaki 2024).

Kuntatasolla kehityksen vaikutukset esiintyvät siten, että kunnat joko taantuvat tai kasvavat. Suomessa on monia kuntia, jotka ovat vaikuttuneet väestön määrän vähenemisestä muun muassa poismuuton takia (Pekkala 2003). Muuttoliike monesti kohdistuu kaupunkialueille. Täten muodostuu kaupungistuminen, ja sen myötä kuntia, jotka kasvavat, ja kuntia, jotka pienenevät väestöltään. Kaupungistuminen on kuitenkin eri alueilla erilaista. Muut tutkimukset samankaltaisiin aiheisiin liittyen ovat todenneet, että muuttoliikkeen valikoivuus aiheuttaa eroavaisuuksia väestörakenteessa eri kaupunkien välille (Zimmer ym. 2026). Taantuviin kuntiin jää vanhempaa väestöä, joka siis lisää ikääntymistä. On siis myös havaittu, että kaupungistuminen kiihdyttää reuna-alueiden ikääntymistä erityisesti valikoivan muuttoliikkeen kautta, missä työikäinen väestö siirtyy kaupunkeihin ja vanhemmat ikäluokat jäävät alueille, mistä muut lähtevät (Guo ym. 2025).

Tutkimukseni tavoitteena on kohdistaa väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen tutkimus Länsi-Uusimaahan ja selvittää, miten nämä ilmiöt näyttävät kehittyneen 53 vuoden aikana. Selvitystä varten pyrin vastamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Miten Länsi-Uudenmaan kunnat ovat kehittyneet
 - a) väestön määrältään?
 - b) ikärakenteeltaan?

2. Miten väestön määrän ja ikärakenteen kehitys eroaa kunnittain?
3. Millainen yhteys on väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen välillä?

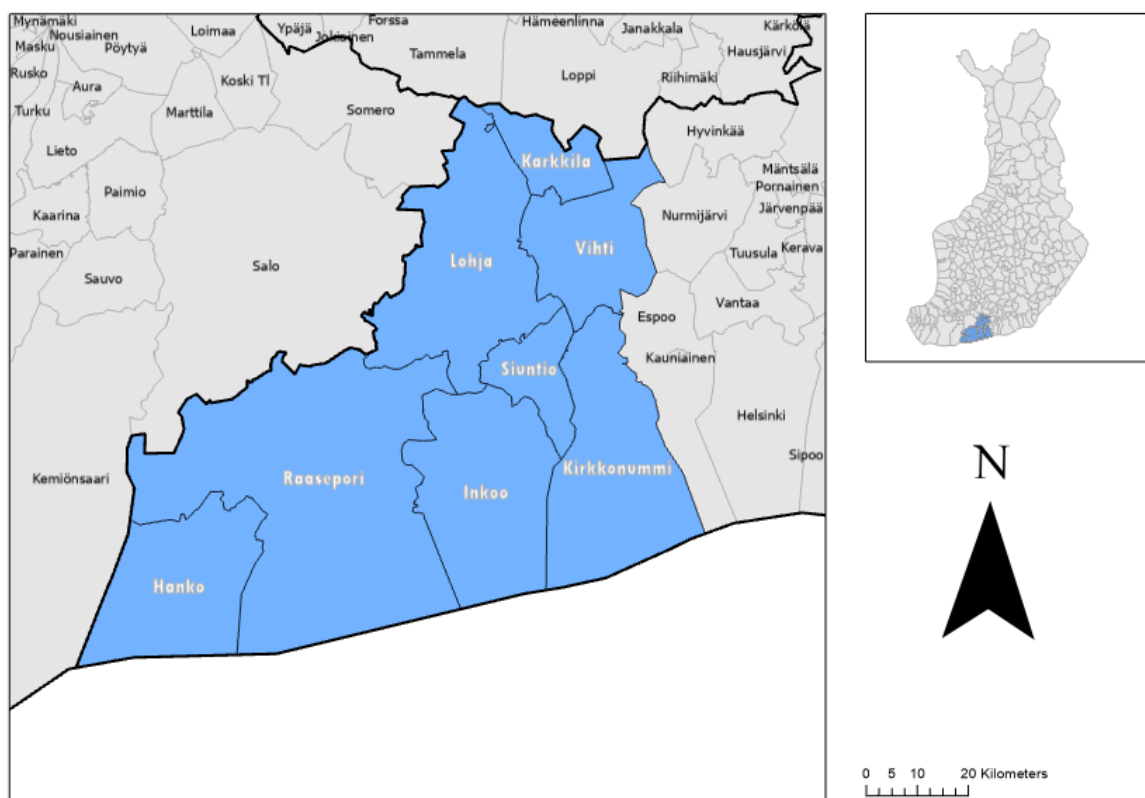
Väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen yhteyden selvittämisen tarkoituksena on ymmärtää, miten kuntien kehitys toimii muuttajien kytkeytymisen kautta.

Länsi-Uusimaa soveltuu hyvin tutkimukseni kohteeksi, koska Uusimaa on ollut suuri kasvukeskus maakuntana Suomessa jo pidemmän aikaa (Heikkilä 2003). Tarkemmin sanottuna Uudellamaalla kasvukeskus on pääkaupunkiseutu, joka sijaitsee Länsi-Uudenmaan ulkopuolella. Tästä syystä voi hyvin tarkastella kasvukeskuksen ulkopuolella olevien kuntien eriävää demografista kehitystä sen maantieteellisen sijainnin perusteella.

2 Tutkimuksen tausta ja teoreettinen viitekehys

2.1 Tutkimusalue

Tutkimusalueena on Suomen maakunnan Uudenmaan länsiosa eli Länsi-Uusimaa. Alue jakautuu kahdeksaan kuntaan, jotka ovat Hanko, Raasepori, Lohja, Karkkila, Vihti, Siuntio, Inkoo sekä Kirkkonummi (kuva 1). Joskus Länsi-Uusimaahan lasketaan mukaan Espoo ja Kauniainen, mutta pääasiassa ne ovat osa pääkaupunkiseutua. Länsi-Uudenmaan kuntiin kuuluu nopeasti kasvavia kuntia sekä väestöltään väheneviä ja ikääntyviä kuntia (Uudenmaanliitto 2026).

Kuva 1. Tutkimusalue (Maanmittauslaitos 2026)

Tutkimus perustuu nykyiseen kuntajakoon, vaikka alueella kunnat ovat muuttuneet 53 vuoden aikana moneen kertaan. Kuntamuutosten vaikutuksen aineistoon voi nähdä Hangon ja Raaseporin väestömäärän muutoksessa vuosina 1976–1977 (liite 1 ja 6).

Vuonna 2024 tutkimusalueella asui 170 883 ihmistä ja väestöltään suurimmat kunnat olivat Kirkkonummi ja Lohja (Tilastokeskus 2025). Väestöltään pienimmät kunnat olivat Inkoo, Siuntio, Hanko ja Karkkila. Pienimpiä kuntia selvästi suuremmat, mutta suurimpia pienemmät, kunnat olivat Raasepori ja Vihti.

2.2 Väestönkehitys

Väestön määrän muutokseen vaikuttaa pääasiassa neljä tekijää: syntyvyys, elinajanodote, ikärakenne sekä muuttoliike (Pew Research Center 2015). Näistä tekijöistä syntyvyys ja elinajanodote ovat väestön tulevaisuuden kannalta ratkaisevia tekijöitä, sillä ne vaikuttavat siihen, paljonko ihmisiä syntyy lisää ja kuinka kauan he elävät. Esimerkiksi Tragakin (2024) artikkelissa väestönkehitystä tarkastellaan osana pitkää demografista siirtymää, jossa syntyvyyden lasku ja elinajanodotteen nousu muokkaavat väestön kasvua ja ikärakennetta maailmanlaajuisesti.

Maailmassa syntyvyys on laskenut huomattavasti 1950-luvulta lähtien viidestä lapsesta noin 2,5 lapseen naista kohden vuonna 2015, ja lasku on jatkunut (Pew Research Center 2015). Tämä lasku on osa demografista siirtymää, jossa maiden syntyvyyden taso laskee ja elinikä nousee (Tragaki 2024). Väestön koon säilyttämistä varten tarvittavan syntyvyyden tason on oltava 2,1. Syntyvyyden taso vaihtelee kuitenkin alueittain niin, että se on Afrikassa korkealla ja Euroopassa alle 2,1. Maailman väestön määrä on nousemassa, mutta nousu alkaa ajan myötä hidastumaan syntyvyystason laskiessa.

Elinajanodote on noussut 50 vuodessa yli 20 vuodella ja on edelleen nousussa (Pew Research Center 2015). Elinajanodotetta ovat kasvattaneet parempi terveydenhuolto, ravitsemus sekä hygienia. Tälläkin tekijällä on alueellisia eroja: elinajanodote on matalampi Afrikassa kuin esimerkiksi länsimaissa. Koska ihmiset elävät pidempään, väestö kasvaa etenkin alueilla, joilla eliniän nousu on nopeampaa. Vanhempi väestö kuitenkin hidastaa kasvua, koska nuorempi väestö tarkoittaa sitä, että on enemmän lisääntymisikäisiä ihmisiä.

Väestön ikääntyminen tarkoittaa vanhempien ihmisten osuuden kasvua väestössä (Tragaki 2024). Se näkyy väestöpyramidin rakenteellisena muutoksena: nuoret ikäluokat pienentyvät ja vanhemmat ikäluokat kasvavat, jolloin väestön määrä painottuu

vanhempiin ikäluokkiin. Vanhempien ikäluokkien kasvuun vaikuttavat syntyvyyden lasku ja elinajanodotteen nousu. Tässä ongelmana on myös työikäisten suhteellisen osuuden pieneminen väestössä, mikä johtaa muun muassa väestön huoltosuhteen heikkenemiseen, eli siihen, että huollettavien määrä kasvaa suhteessa työikäisiin. Maailman väestön mediaani-ikä on ennustettu nousevan ikään 37 vuoteen 2050 mennessä (Pew Research Center 2015). Myös yli 65 vuotta täyttäneiden osuus on vuodesta 1974 vuoteen 2024 kasvanut 5,5 prosentista 10,3 prosenttiin (UNFPA 2024a). Tämän odotetaan kaksinkertaistuvan seuraavien 50 vuoden aikana. Ikääntyminen on maailmanlaajuinen ilmiö, joka etenee eri maissa eri tahtiin. Sen mekanismi on kuitenkin kaikkialla sama: matala syntyvyystaso ja pitkä elinajanodote muuttaa väestörakennetta pysyvästi.

Muuttoliike puolestaan ei muuta maailman väestön määrää vaan valtioiden ja valtion sisäisten alueiden väestön määrää (Pew Research Center 2015). Melkein kaikkialla näkee muuttoliikkeettä, mutta suurta poismuuttoa esiintyy esimerkiksi Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Alueita, joihin muutetaan paljon, ovat Eurooppa, Pohjois-Amerikka sekä Persianlahden valtiot. Euroopassakin on silti alueita, joista muutetaan pois (Majdzińska 2024). Alueet, mitkä kokevat muuttotappiota Euroopassa, ovat enimmäkseen Itä- ja Etelä-Euroopassa. Tarkemmin katsottuna muuttotappiota tapahtuu lähes kaikissa Euroopan maissa, kun tarkastellaan perifeerisiä alueita. Muuttoliike vaikuttaa siihen, miten nopeasti ja missä päin maailmaa väestö kasvaa tai vähenee.

Muut tutkimukset ovat myös havainneet, että muuttoliike ei ole vain määrällinen ilmiö (Guo ym. 2025). Muuttavaan väestöön kuuluu monesti työikäisiä, jotka useimmiten sijoittuvat kaupunkialueille. Muuttoliikkeessä vanhemmat ikäluokat eivät ole yhtä iso osuus. Iäkkäämmät ihmiset jäävät enemmän paikoilleen. Tällainen valikoiva muuttoliike vaikuttaa vahvasti alueiden väestön rakenteeseen.

2.3 Kaupungistuminen

2.3.1 Kaupungistuminen ilmiönä

Yhteiskunta on 1900-luvulta lähtien kaupungistunut eksponentiaalisesti (UNFPA 2024b). Nykyään yli puolet maailman väestöstä elää kaupungeissa ja taajamissa, ja määrä on jatkuvasti kasvussa. Nopeinta kaupungistumista tapahtuu Afrikassa ja Aasiassa, missä myös väestönkasvu on suurta. Kaupungistumista tapahtuu, koska kaupungit tuottavat suurimman osan taloudellisesta tuotosta ja tarjoavat muun muassa työpaikkoja, koulutusta ja terveydenhuoltoa. Kaupungistuminen ei kuitenkaan johdu pelkästään muuttoliikkeestä (Sarkar 2020; Zimmer 2026). Muuttoliikkeen lisäksi kaupungistumiseen vaikuttavat väestönkasvu ja maaseutualueiden uudelleenluokittelu kaupunkialueiksi. Kaupungistuminen ei myöskään etene eri kaupungeissa yhtenäisesti, vaan kaupunkien väestön rakenteet ja kasvu eriävät alueellisesti toisistaan (Guo ym. 2025). Tämä on havaittavissa juuri muuttoliikkeen ja luonnollisen väestönkasvun eri osuuksina eri kaupunkialueilla. Työikäinen väestö siirtyy kaupunkeihin, ja iäkkäämpi väestö jää syrjäisemmille alueille.

Vaikka kaupunkien väestön määrä on jatkuvassa kasvussa, on syntyvyys siellä vähäisempää kuin maaseuduilla (Sarkar 2020). Tähän vaikuttavat muun muassa koulutus, ehkäisy ja naisten työssäkäynti. Nopea kaupungistuminen johtaa myös eriarvoisiin elinolosuhteisiin. Kaupunkien köyhemmillä alueilla syntyvyys on usein suurempaa, joten siellä väestön määrä on nopeasti kasvussa. Samalla kuitenkin kuolleisuuden taso on suurempi, koska köyhemmillä alueilla on enemmän terveysriskejä sekä huonompi infrastruktuuri ja terveydenhuolto. Vaikka kaupunkien köyhemmillä alueilla nämä asiat ovat huonommalla tasolla kuin vauraammilla kaupunkialueilla, ne ovat silti usein parempia kuin maaseutualueilla.

2.3.2 Kaupungistuminen Suomessa

Suomen kaupungistuminen on johdonmukaista ja näyttää melko samalta kuin muuallakin maailmassa, vaikka se on alueellisesti eriävää (Suomen ympäristökeskus 2025). Kaupungistumiskehitys noudattaa hyvin eriytyvän kaupungistumisen mallia, jossa suuret keskukset kasvavat ensin, minkä jälkeen kasvu siirtyy keskisuuriin ja

pieniin keskuksiin (Heikkilä 2003). Suomen väestö ja toiminta keskittyy jatkuvasti yhä enemmän kaupunkiseuduille. Muuttoliike on suuntautunut erityisesti Etelä- ja Lounais-Suomeen sekä Helsingin seudulle. Väestön keskittyminen kaupunkeihin kiihtyi merkittävästi 1990-luvulta lähtien.

Pienemmät alueet menettävät väestöään ja tätä myöten palveluita. Käytännössä tämä on muuttotappiota pienemmissä maaseutukunnissa ja kaupungeissa. Palveluiden huononemisen ja poistumisen lisäksi näissä alueissa tapahtuu taloudellista tappiota. Myös työpaikat keskittyvät kaupunkiseuduille, mikä vaikeuttaa elämistä pienemmillä kunnilla yhä enemmän. Tämä esiintyi erityisesti Uudellamaalla, jonne sijoittui 1980-luvulla jopa kaksi kolmasosaa kaikista uusista työpaikoista, mikä vahvisti alueellista eriytymistä ja lisäsi muuttoliikettä suuriin keskuksiin.

Suomen ympäristökeskuksen laskennan mukaan vuonna 2023 kaupungistumisaste oli yhteensä 74 prosenttia (Suomen ympäristökeskus 2025). Suomessa on 34 kaupunkiseutua, joista suurin on Helsingin keskustaajama. Se ulottuu 11 kunnan alueelle, ja siellä asuu n. 1,4 miljoonaa ihmistä. Helsingin seutu muodostaa selkeän konurbaation, eli kaupunkien yhteensulautumisen (Heikkilä 2003). Muuttoliike on suuntautunut Helsingin seudun sisällä kehyskuntiin, kuten Espoolle ja Vantaalle, mikä on laajentanut kaupunkialuetta yli hallinnollisten rajojen.

2.4 Väestönkehitys Suomessa

2.4.1 Väestön määrän kehitys Suomessa

Suomen väkiluku oli vuoden 2024 lopussa yli 5,6 miljoona (Hellstrand 2025). Suomen syntyvyys, kuolleisuus ja muuttoliike ovat muuttuneet nopeasti, mikä vaikuttaa väestön tulevaan kehitykseen.

Syntyvyys on vähentynyt vuoden 2010 tasosta 1,87 erittäin matalaksi 1,25 vuoteen 2024 mennessä. Syntyvyyteen vaikuttavan lastensaannin lykkäyksen lisäksi yhä useammat jäävät lapsettomiksi. Luonnollinen väestönlisäys on ollut negatiivinen vuodesta 2016 eteenpäin. Myös kuolleisuus on huomattavasti vähentynyt 1970-luvulta lähtien.

Kaupunkialueilla väestön määrä kuitenkin kasvaa, koska nuoret aikuiset muuttavat maaseuduilta kaupunkiin esimerkiksi korkeamman koulutuksen takia (Heikkilä 2003; Pekkala 2003). Muuttovoittoisimpia kaupunkeja Suomessa ovat olleet Helsinki, Tampere, Oulu ja Turku. Samalla tämä kuitenkin tarkoittaa sitä, että maaseudut menettävät väestöä, etenkin nuorempaa ja koulutettua väestöä. Kunnallisella tasolla maan sisäinen muuttoliikenne vaikuttaa kuntien väestön määrän kehitykseen. Tämä ei ole kuitenkaan ainut väestön määrään vaikuttava muuton muoto.

Maahanmuutto Suomeen on kasvanut paljon 2000-luvulla ja on nykyään keskeinen väestön määrää ylläpitävä tekijä (Hellstrand 2025). 1990-luvulla vuosittaisia maahanmuuttajia oli noin 10 000, ja tämä luku kasvoi noin 30 000:een 2010-luvulla. Kuitenkin vuoden 2020 jälkeen maahanmuuton määrä on noussut merkittävästi. Esimerkiksi nettomaahanmuutto vuosina 2022 ja 2023 oli 34 000 ja 58 000. Mikäli syntyvyys pysyy matalana, Suomen väestön määrän ylläpito ja kasvu on riippuvainen maahanmuutosta. Ennusteet ovat hyvin epävarmoja, koska olosuhteet ovat nopeasti muuttuvia.

2.4.2 Ikärakenteen kehitys Suomessa

Suomen väestö on nopeasti ikääntyvää, ja ikärakenne on keskeinen huolenaihe yhteiskunnalle nyt ja tulevaisuudessa (Hellstrand 2025). Nykyään suurimmat ikäluokat sijoittuvat 30–40 ja 60 vuoden tienoille. Nuoremmat ikäryhmät ovat selvästi pienempiä. Suomen ikärakenteen muutos on seuraa kansainvälistä trendiä, mutta Suomessa muutos on erityisen nopea ja voimakas. Pohjoismaissa kuntien ikääntyminen etenee eri tahtiin, ja erityisesti Suomessa kuntien väliset erot ikärakenteessa ovat kasvaneet (Hanika 2025). Maaseutualueet ikääntyvät huomattavasti kaupunkeja nopeammin. Myös Suomen kokonaishedelmällisyysluku, eli lasten määrä naista kohden, on vähentynyt jyrkimmin (Campisi ym. 2023). Eurooppalaisessa vertailussa Suomi kuuluu nopeimmin ikääntyvien maiden joukkoon, ja erityisesti maaseutualueet ikääntyvät huomattavasti kaupunkeja nopeammin (Majdzińska 2024). Tämä tekee ikääntymisestä yhden keskeisimmistä rakenteellisista haasteista tulevaisuuden yhteiskunnalle.

Ikärakennetta kuvaa hyvin vanhushuoltosuhde (Hellstrand 2025). Suomessa jokaista sataa työikäistä kohden on 42 yli 65-vuotiasta, mikä on yksi maailman korkeimmista

luvusta. Sen sijaan 2000-luvun alussa sataa työkäistä kohden oli 24 yli 65-vuotiasta. Kansainvälisesti tätä ikääntymistä kutsutaan “silver tsunami” -ilmiöksi, jossa työkäisen väestön osuus pienenee ja vanhusväestön osuus kasvaa nopeasti (Tragaki 2024). Suomi seuraa tätä kehitystä, mutta muutos on Suomessa poikkeuksellisen nopea.

Ikääntyminen on myös taakka Suomen valtion hyvinvointimallille (Campisi ym. 2023). Paineita kertyy eläkejärjestelmälle, terveydenhuollolle ja työvoiman saatavuudelle. Nämä paineet myös vaikuttavat lapsensaannin lykkäykseen. Samalla siihen vaikuttaa sosiaalisten normien alueelliset erot. Esimerkiksi kaupunkialueilla on enemmän epävakaita suhteita ja vähemmän konservatiivisia arvoja, mikä johtaa lapsensaannin sijaan muiden asioiden ensisijaisuuteen.

2.4.3 Uudenmaan väestönkehitys

Uudenmaan väestön määrän kasvu on etenkin viime vuosina keskittynyt pääkaupunkiseudulle ja sitä ympäröiville kunnille (Herala 2025). Pääkaupunkiseutua kaukaisemmat kunnat ovat joko nähneet väestön määrän seisahtavan tai vähenevän. Tämä on kuitenkin osa pitkäaikaisempaa ilmiötä, mikä on muuttoliikenteen keskittyminen muun muassa juuri Uudellemaalle esimerkiksi kouluttautumisen takia (Pekkala 2003).

Viisi eniten kasvanutta kuntaa Uudellamaalla vuonna 2024 olivat Espoo, Tuusula, Vantaa, Helsinki ja Kirkkonummi (Herala 2025). Suurin osa eniten kasvaneista oli siis pääkaupunkiseutua. Viisi eniten taantunutta kuntaa olivat Myrskylä, Pukkila, Karkkila, Askola ja Loviisa. Näistä kunnista Karkkila sijaitsee Länsi-Uudellamaalla ja loput Itä-Uudellamaalla

Kuntien väestön määrän kasvuun vaikuttaa maahanmuutto, kuntien välinen muutto sekä luonnollinen väestönlisäys. Viime vuosien aikana maahanmuuton osuus kasvusta on noussut selvästi. Luonnollisen väestönlisäyksen osuus on puolestaan vähentynyt syntyvyyden laskun myötä. Vaikka luonnollisen väestönlisäyksen osuus on hieman elpynyt pitkän laskun jälkeen, on sen osuus silti vähäinen. Nämä tekijät vaikuttavat myös kuntien ikärakenteeseen. Nuorempia aikuisia saattaa muuttaa kuntiin, mutta syntyvyys pysyy matalana. Kuntien välisiin ikärakenteiden eroihin vaikuttaa myös se,

että pienet ja syrjäiset kunnat kääntyvät Pohjoismaissa nopeammin kuin kasvukeskusten läheiset kunnat (Hanika 2025). Kuntien välisen muuton vaikutus kasvuun on muuttunut vakaasta kasvusta jyrkästi COVID-19:n aikana (Herala 2025). Sen jälkeen sen osuus on ollut kasvussa.

3 Aineistot ja menetelmät

3.1 Aineistot

Tutkimusaineisto koostuu yhdestä tilastoaineistosta ja yhdestä paikkatietoaineistosta. Paikkatietoaineistona on Maanmittauslaitokselta hankittu ”Hallinnolliset aluejaot 1:10000”, jota käytin kolmen kartan tekemiseen. Tämä aineisto sisältää ajankohtaiset kuntarajat. Tutkimukselle keskeisin aineisto on Tilastokeskukselta saatu aineisto ”Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972–2024”. Tämä aineisto sisältää väestön määrän yhden vuoden ikäluokissa sukupuolittain jaettuna. Tutkimustani varten rajasin aineiston kuntatasolle ja otin vain Länsi-Uusimaan kuntien tiedot. Tilastoaineistoa käytin väestönmuutostietojen tekemisen lisäksi viivakaavioissa, ikäpyramideissa, taulukossa sekä korrelaatioanalyseissa.

3.2 Tutkimusmenetelmät

3.2.1 Paikkatietomenetelmät

Ensimmäisenä vaiheena loin kartan tutkimusalueesta ArcGIS Pro -ohjelmalla paikkatietoaineistosta tutkimusalueen esittelyä varten. Kartassa näytän tutkimusalueen sijainnin Suomessa, sekä korostan kunnat, joita Länsi-Uusimaalla tutkin.

Seuraavaksi tein kartan, joka esittää kunnissa tapahtunutta väestön määrän muutosta neljällä eri aikakaudella. Kartan tarkoituksena on havainnoida kuntien väestön määrän suhteellista kehitystä, sekä sitä, miten se on eriävää kuntien välillä. Tarkasteltavat aikakaudet ovat vuodet 1972–1984, 1985–1997, 1998–2010 ja 2011–2024. Karttaa varten tilastoaineistoa täytyi esikäsittää. Esikäsittelin aineistoa Microsoft Excel -taulukkolaskentaohjelmalla. Laskin vuosien aikana tapahtuneen väestön määrän muutosten erotuksen, jonka jälkeen jaoin tuloksen vanhemmalla arvolla, saaden muutoksen suhteen. Nämä laskettuani siirsin käsitellyn aineiston ArcGIS Pro -ohjelmaan, missä pystyin tekemään siitä kartan.

Kolmas kartta on myös väestön määrän muutoksesta, mutta kehityksen muutoksen tarkastelun sijaan kartta esittää tapahtuneen muutoksen kokonaisuudessaan. Kartta tehtiin samalla tavalla kuin aikakausten kartta.

3.2.2 Aikasarja-analyysi

Väestön määrän muutoksen tarkastelua varten tein jokaisesta kunnasta viivakaavion. Viivakaaviot esittävät väestön määrän kehityksen vuosien 1972–2024 aikana hyvin, ja havainnoi selvästi, miten se on kehittynyt ajan saatossa (liitteet 1–8). Viivakaavioiden tekeminen ei vaatinut aineiston esikäsittelyä, koska kaikki tieto oli sopivasti valmiina. Tein viivakaaviot Microsoft Excelissä. Viivakaaviosta on hyvä huomioida pystyakseli, joka esittää itse väestön määrää. Akselit alkavat jokaisessa viivakaaviossa kullekin kunnalle sopivasta arvosta, joka mahdollistaa parhaimman esityksen muutoksesta, koska se on niiden tavoite. Viivakaaviot eivät tästä syystä ole hyviä keskenään vertailuun, jos haluaa tarkastella väestön määrää.

3.2.3 Ikärakenteen analyysi

Väestön ikääntymisen tarkastelua varten laadin kunnista ikäpyramidit, jotka esittävät kuntien ikärakennetta vuosina 1972 ja 2024 (liitteet 9–16). Koska ikäpyramidi on hankalampi tulkita, jos iät näytetään yksittäisinä vuosina, esikäsittelin vuosittaiset iät viiden vuoden ikäluokkiin ikävuoteen 84 asti. Ikävuodesta 85 ja eteenpäin laskin kaikki jäljelle jääneet ikävuodet yhdeksi luokaksi. Sitten muodostin käsitellystä aineistosta ikäpyramideja Microsoft Excelissä. Tilastoaineiston olisi voinut ladata siten, että se on jo valmiiksi ikäluokissa, mutta latusin vuosittaisen esitystavan muita analyyseja varten.

3.2.4 Mediaani-ian laskentamenetelmä

Väestön ikääntymisen tarkastelun tehostamista varten laadin myös taulukon, joka esittää mediaani-ian kehitystä 13 vuoden välisillä otoksilla, eli 1972, 1985, 1998, 2011 ja 2024. Näiden vuosien mediaani-iät sain selville Microsoft Excelissä laskemalla väestön kumulatiivisen summan ikävuosien edetessä. Lasku suoritettiin Excel-taulukossa laittamalla uuteen soluun ensimmäisen ikävuoden väestömäärä. Sitten seuraavaan soluun alaspäin laitettiin aikaisemman solun ja seuraavan ikävuoden väestömäärän summa. Tämän tehtyä selvitin mediaani-iät kumulatiivisen summan perusteella. Kerättyäni kuntien mediaani-iät eri vuosilta, muodostin niistä taulukon.

3.2.5 Korrelaatioanalyysit

Korrelaatioanalyysieja tein kaksi. Yhden mediaani-ikästä ja väestön määrästä, ja toisen mediaani-ikä ja väestön määrän muutoksesta. Korrelaatioanalyysia varten aineistoa piti esikäsitellä. Laskin Microsoft Excelissä kaikista vuosista väestön kumulatiivisen summan ikävuosien edetessä. Tämän jälkeen selvitin mediaani-ikä sopivalla laskukaavalla. Kaava antoi mediaani-ikä yhtä vuotta alempana, mutta koska tämä poikkeama on vakio kaikille havainnoille, sillä ei ole vaikutusta korrelaation selvittämiseen. Suoritin saman laskennan kaikille tarkasteluvuosille.

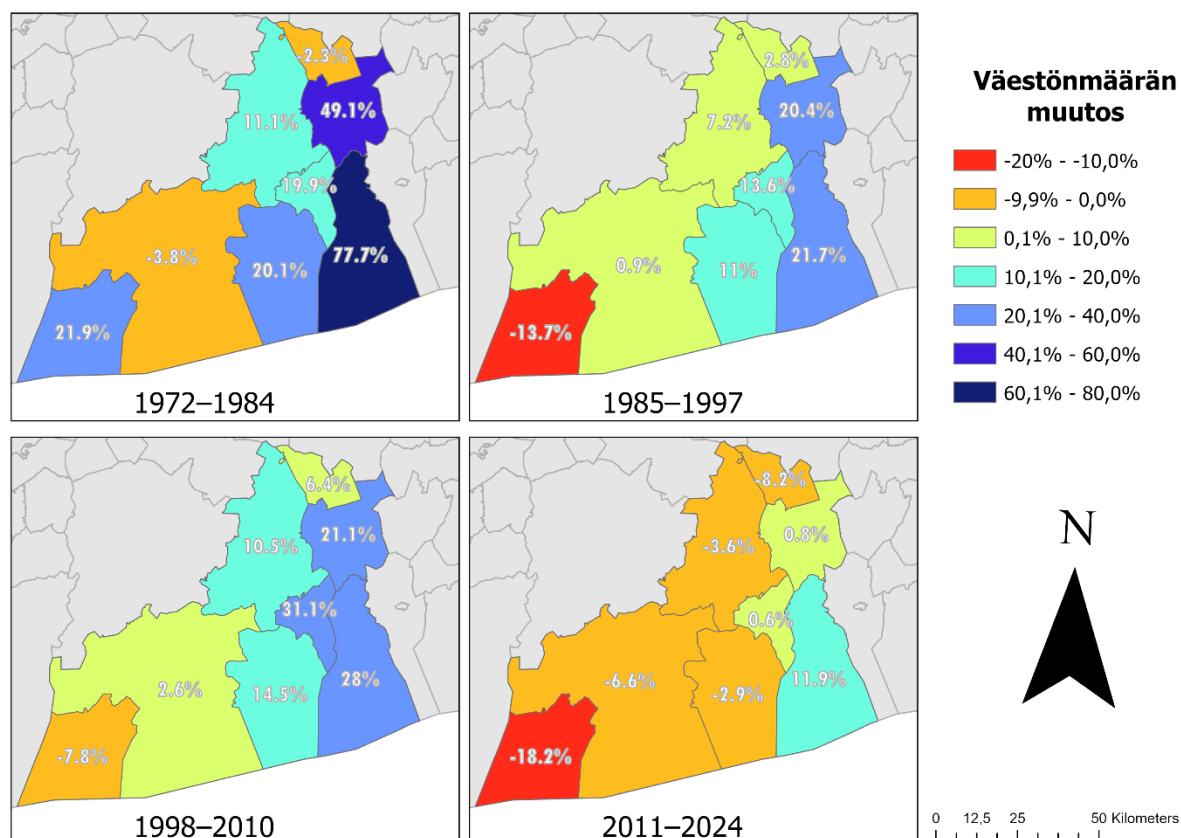
Seuraavaksi siirsin Excelistä tiedot kunnista, vuosista, väestön määristä ja mediaani-ikästä IBM SPSS Statistics -ohjelmaan korrelaatioanalyysia varten. Ensimmäiseksi suoritin Pearsonin kaksisuuntaisen korrelaation väestön määrästä ja mediaani-ikästä. Saatua tuloksen tein hajontakaavion havainnollistamista varten. Sitten laskin SPSS:ssä väestön määrän sekä mediaani-ikä muutoksen luomalla uudet muuttujat. Tämän jälkeen tein uusilla muuttujilla Pearsonin kaksisuuntaisen korrelaation ja hajontakaavion.

4 Tulokset

4.1 Kuntien väestön määrän kehitys

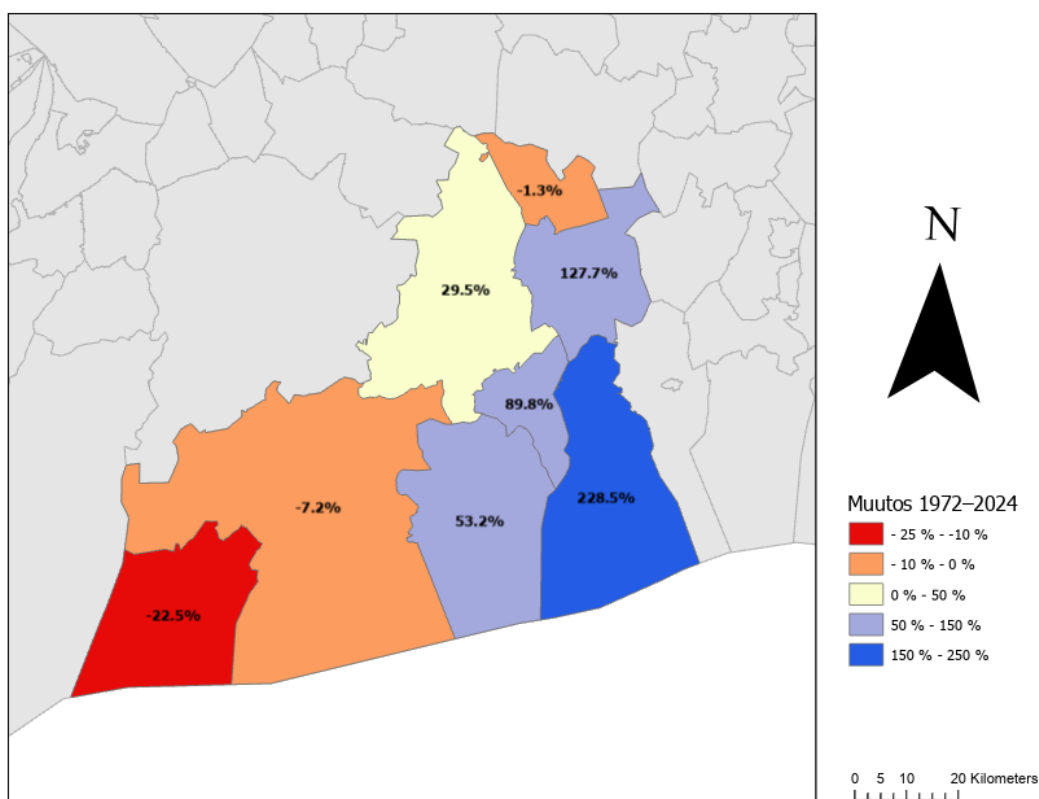
4.1.1 Alueen kehitys

Tutkimusalueen kunnissa väestön määrän kehitys on ollut selvästi eriytynyttä (kuva 2). Hangon kaupunki on 1972–1984 aikavälin kasvun jälkeen ollut taantuva. Raaseporin ja Karkkilan väkiluku on laskenut aikaväleillä 1972–1984 ja 2011–2024, mutta aikavälillä 1985–1997 ja 1998–2010 niiden väestön määrä on kasvanut. Lohja ja Inkoo ovat olleet jatkuvassa kasvussa kolmen ensimmäisen aikavälin ajan, mutta aikavälillä 2011–2024 väkiluku on laskenut. Siuntio, Vihti ja Kirkkonummi ovat olleet koko tutkimusajan jatkuvassa väestön määrän kasvussa. Siuntion ja Vihdin kasvu on kuitenkin hidastunut merkittävästi 2011–2024 aikavälillä. Kasvu on keskittynyt Länsi-Uudellamaalla sen itäisiin kuntiin.

Kuva 2. Väestön määrän suhteellinen muutos neljällä aikakaudella. (Tilastokeskus 2025)

Koko tutkimusajalta kuntien väestönkehityksessä on havaittavissa selkeä gradientti (kuva 3). Läntisistä kunnista itään päin siirryttäessä on huomattavissa väestön vähenemisen pieneneminen ja lopulta väestön kasvun suureneminen. Tämä ilmiö ei kuitenkaan johdu länsi-itä-suunnasta, vaan väestön keskittymisestä pääkaupunkiseudulle ja sen vaikutusalueelle. Esimerkiksi Kirkkonummi, joka sijaitsee lähimpänä pääkaupunkiseutua, on kasvanut eniten väestön määrässä tutkimusalueen muihin kuntiin verrattaessa. Lisäksi tutkimusalueen pohjoisin kunta, Karkkila, ei sovi hyvin tähän länsi-itä gradienttiin. Syynä on se, että Karkkila sijaitsee sen verran kaukana pääkaupunkiseudusta, että siellä ei tapahdu väestön keskittymistä, vaan vähenemistä. Gradientti ei siis ole niinkään lännestä itään, vaan etäisyydestä väestönkeskittymästä.

Kuva 3. Väestön määrän suhteellinen muutos vuodesta 1972 vuoteen 2024 (Tilastokeskus 2025)

4.1.2 Kuntien kasvavuus ja taantuvuus

Viivakaaviot esittävät jokaisen kunnan väestön määrän kehityksen yksittäisesti tarkasteltuna selkeämmin kuin kartta (liitteet 1–8). Hangon kasvusta on kuitenkin hyvä huomioida se, että se sijoittuu vuosille 1976–1977, jolloin samankokoinen lasku väestön määrässä on huomattavissa Raaseporissa samaan aikaan (liitteet 1 ja 6). Tämä muutos väestössä on todennäköisesti suurimmiksi osiksi kuntaliitosten muutosten syytä.

Tätä poikkeamaa huomioimatta Hangon väestön määrä on ollut hyvin tasainen vuodesta 1972 noin vuoteen 1986 asti (liite 1). Vuodesta 1986 eteenpäin Hangon väestön määrä on ollut tasaisessa laskussa pudoten 11923 asukkaasta 7702 asukkaaseen vuonna 2024.

Inkoon väestön määrän kehitys on ollut vaiheittaista (liite 2). Se on ollut kasvussa vuodesta 1972 vuoteen 1991, kasvaen 3526 asukkaasta 4813 asukkaaseen. Tämän jälkeen määrä pysyi tasaisena vuoteen 2000 asti. Vuodesta 2000 eteenpäin väestön määrä kasvoi 4873 asukkaasta 5575 asukkaaseen vuoteen 2008 asti. Väestön määrä pysyi tasaisena vuoteen 2016 asti. Tästä eteenpäin Inkoossa oli selkeä väestön lasku, mutta se kesti vain vuoteen 2020 asti, pudoten 5585 asukkaasta 5321 asukkaaseen. Siitä lähtien väestön määrä on ollut hitaassa kasvussa.

Karkkilan väestön määrän muutos ei ole kokonaisuudessaan ollut suuri vuodesta 1972 vuoteen 2024, pudoten 8551 asukkaasta 8440 asukkaaseen (liite 3). Karkkilan väestön määrä on kuitenkin tällä aikavälillä vaihdellut useammilla sadoilla asukkailla.

Ensimmäisen tutkimusvuoden aikana väestö nousi 110 asukkaalla, jonka jälkeen asukkaiden määrä laski epätasaisesti vuoteen 1983 asti, jolloin asukkaita oli 8300. Siitä asukkaiden määrä nousi vuoteen 1991 mennessä 9077 asukkaaseen, ja viisi vuotta myöhemmin laski takaisin 8556 asukkaaseen. Vuoteen 2010 asukkaiden määrä oli noussut 9209 asukkaaseen, mutta siitä eteenpäin Karkkilan väestön määrä on ollut jatkuvassa taantumuksessa.

Kirkkonummen väestön määrän kehitys on ollut suhteellisen tasaista kasvua vuodesta 1972 vuoteen 2024 (liite 4). Kaaviosta voi huomata, että jatkuva kasvu on ollut lievästi

hidastumassa vuoteen 2000 asti, mistä lähtien väestön kasvu kiihtyi hieman vuoteen 2008 asti. Siitä eteenpäin Kirkkonummen väestön määrän kasvu on pysynyt tasaisena. Kokonaan väestö kasvoi 12676 asukkaasta 41635 asukkaaseen.

Lohjan väestön määrän kehitys on ollut suhteellisen tasaista vuodesta 1972 vuoteen 2014, kasvaen 35280 asukkaasta 47624 asukkaaseen (liite 5). Siitä eteenpäin Lohjan väestön määrä on ollut epätasaisessa taantumisessa, pudoten 45687 asukkaaseen vuoteen 2024 mennessä.

Raaseporin väestön määrän kehitys on ollut vaihtelevaa vuoteen 2010 asti, minkä jälkeen väestön määrä on ollut laskussa (liite 6). Viivakaaviota tarkastellessa on hyvä huomioida Raaseporin ja Hangon välinen poikkeama väestön määrässä vuosien 1976 ja 1977 välillä. Ennen poikkeamaa Raaseporissa näkyi vuodesta 1972 väestön kasvua 29137 asukkaasta 29778 asukkaaseen. Poikkeaman jälkeen vuonna 1977 asukkaita oli tilastollisesti 27900. Tämän jälkeen voi huomata kasvuvuosia ja taantumisvuosia muutama vuosi kerrallaan vuoteen 1991 asti, jolloin asukkaita oli 28671. Sitten vuoteen 2005 asti jatkunut väestön kasvujen ja vähenemisten vaihtelu on jatkunut vähenemisen suuntaan. Vaihtelu oli kuitenkin vähäisempää kuin aikaisemmin, ja väestön määrä laski vain 28396 asukkaaseen. Seuraavan viiden vuoden ajan väestö kasvoi 29065 asukkaaseen, minkä jälkeen Raasepori on nähnyt jatkuvaa laskua. Vuonna 2024 väestön määrä oli 27036 asukasta.

Siuntion kunta on vuodesta 1972 vuoteen 1997 asti nähnyt hieman vaihtelevaa, mutta suhteellisen tasaista, väestön määrän kasvua (liite 7). Tässä ajassa määrä nousi 3257 asukkaasta 4524 asukkaaseen. Tästä eteenpäin kasvun nopeus kiihtyi, nousten 6104 asukkaaseen vuoteen 2010 mennessä. Siitä eteenpäin Siuntion väestön määrä on pysynyt melko muuttumattomana.

Vihdin väestön määrän nousu on ollut tasaista vuodesta 1972 vuoteen 1994 (liite 8). nousten 12648 asukkaasta 22716 asukkaaseen. Siitä eteenpäin kasvu jatkoi melkein samaan tahtiin, aluksi hidastuen hieman. Kasvu jatkui vuoteen 2013, jolloin asukasluku oli 28929. Siitä eteenpäin Vihdin kunnan väestön määrä on pysynyt melkein muuttumattomana aina vuoteen 2024 asti.

4.2 Kuntien ikärakenteen kehitys

4.2.1 Mediaani-ikä kehitys

Kaikkien kuntien mediaani-ikä näyttävät, että ikärakenne on kehittynyt paljon vuodesta 1972 vuoteen 2024 (taulukko 1). Iät ovat nousseet 14–26 vuodella, riippuen kunnasta. Tämä osoittaa myös sen, että kuntien väliset erot mediaani-ikässä ovat melko suuret.

Hangon mediaani-ikä on noussut 26 vuodella, alkaen vuodesta 29 ja päättyen vuoteen 55. Iän nousu myös kaikista kunnista ollut nopeinta, nousten vuodesta 1972 vuoteen 1985 kuudella vuodella, jonka jälkeen se on noussut seitsemällä vuodella jokaisen otosvuoden välissä.

Karkkilan mediaani-ikä on noussut 18 vuodella, alkaen vuodesta 32 ja päättyen vuoteen 50. Vuosina 1972–1985 ikä nousi neljällä vuodella, vuosina 1985–1998 viidellä vuodella, vuosina 1998–2011 kolmella vuodella ja vuoteen 2024 kuudella vuodella.

Raaseporin mediaani-ikä on noussut 16 vuodella, alkaen vuodesta 34 ja päättyen vuoteen 50. Vuosien 1972–1985 aikana ikä nousi kolmella. Vuosien 1985–1998 ja 1998–2011 aikana mediaani-ikä kasvu oli tasaista, eli molemmin kerroin ikä kasvoi neljällä vuodella. Sitten kasvu kiihtyi kasvaen vuoteen 2024 mennessä viidellä vuodella.

Siuntion mediaani-ikä on noussut 16 vuodella, alkaen vuodesta 31 ja päättyen vuoteen 47. Siuntion mediaani-ikä kasvu on ollut vaihtelevaa. Vuosina 1972–1985 ikä kasvoi kolmella vuodella, vuosina 1985–1998 viidellä vuodella, vuosina 1998–2011 kahdella vuodella ja vuosina 2011–2024 kuudella vuodella.

Vihdin mediaani-ikä on noussut 15 vuodella, alkaen vuodesta 30 ja päättyen vuoteen 45. Vihdin mediaani-ikä kasvu on ollut suhteellisen tasaista, kasvaen kolmella vuodella vuoteen 2011 asti jokaisen otosvuoden välissä. Vuosina 2011–2024 ikä kasvoi kuudella vuodella.

Kirkkonummen mediaani-ikä on noussut 15 vuodella, alkaen vuodesta 27 ja päättyen vuoteen 42. Nousu on ollut suhteellisen tasaista, nousten kolmella ja neljällä vuodella vaihtelevasti alkaen kolmen vuoden nousulla vuosien 1972 ja 1985 välisenä aikana.

Inkoon mediaani-ikä on noussut 14 vuodella, alkaen vuodesta 37 ja päättyen vuoteen 51. Mediaani-ikä on muista kunnista ollut erikoisin. Vuodesta 1972 vuoteen 1985 ikä ei ollut kasvanut ollenkaan. Vuosien 1985–1998 aikana ikä kasvoi viidellä vuodella, vuosien 1998–2011 aikana kahdella vuodella ja vuosien 2011–2024 aikana seitsemällä vuodella.

Lohjan mediaani-ikä on noussut 18 vuodella, alkaen vuodesta 30 ja päättyen vuoteen 48. Lohjan mediaani-ikä on ollut tasaista vuoteen 2011 asti, kasvaen neljällä vuodella jokaisen otosvuoden välissä. Vuodesta 2011 vuoteen 2024 ikä kasvoi viidellä vuodella.

Taulukko 1. Tutkimusalueen kuntien mediaani-ikä vuosina 1972, 1985, 1998, 2011 ja 2024

	Mediaani-ikä 1972	Mediaani-ikä 1985	Mediaani-ikä 1998	Mediaani-ikä 2011	Mediaani-ikä 2024
Hanko	29	34	41	48	55
Karkkila	32	36	41	44	50
Raasepori	34	37	41	45	50
Siuntio	31	34	39	41	47
Vihti	30	33	36	39	45
Kirkkonummi	27	31	35	38	42
Inkoo	37	37	42	44	51
Lohja	30	34	39	43	48

4.2.2 Kuntien ikäluokat vuosina 1972 ja 2024

Länsi-Uudenmaan kuntien ikäpyramideista huomaa, että jokainen kunta on selvästi ikääntynyt, riippumatta väestön kasvun määrästä (liitteet 9–16). Ikäpyramidit on aseteltu vuosista 1972 ja 2024 niin, että kunnittain molempien vuosien pyramidi perustuu samankokoiseen vaaka-akseliin, eli miesten ja naisten väestöön. Näin voi nähdä myös kunnissa tapahtuneen väestön määrän kehityksen ikärakenteen ohella.

Jokaisen vuoden 2024 ikäpyramidista on huomattavissa merkittävä vähentymä väestön määrässä ikäluokasta 20–24 eteenpäin. Tämä ilmiö on selitettävissä nuorten aikuisten poismuutolla kunnasta, olkoon se joko opintojen tai työn perässä.

Hangon suurin ikäluokka vuonna 1972 oli 25–29-vuotiaat ja pienin ikäluokka oli yli 85-vuotiaat (liite 9). Ikäluokkia 20–24, 25–29 ja 30–34 huomioimatta ikäpyramidi muistuttaa muodoltaan pyramidia. Vuonna 2024 suurin ikäluokka oli 75–79-vuotiaat ja pienin ikäluokka oli 0–4-vuotiaat. Kokonaisuudessaan enemmistö on vanhemmissa ikäluokissa.

Inkoon vuoden 1972 ikäluokilla ei ollut suuruudeltaan paljon vaihtelua ennen vanhimpia ikäluokkia (liite 10). Nuorten aikuisten määrä oli aavistuksen suurempi, kuin muut ikäluokat. Miesten kohdalta suurin ikäluokka oli 20–24-vuotiaat, ja naisten kohdalta 5–9-vuotiaat. Vuonna 2024 selkeästi suurimmat ikäluokat koostuvat keski-ikäisistä vanhempiin ihmisiin. Suurin ikäluokka oli 55–59-vuotiaat. Pienimmät ikäluokat, 20–24- ja 25–29-vuotiaita lukuun ottamatta, olivat 80–84-vuotiaat ja yli 85-vuotiaat.

Karkkilan vuoden 1972 ikäpyramidissa on jo huomattavissa nuorimpien ikäluokkien väestön määrän vähenemistä (liite 11). Suurimpia ikäluokkia olivat kuitenkin lapset ja nuoret aikuiset, suurin ollen 20–24-vuotiaat. 30–34-vuotiaiden kohdalla ikäluokan väestön määrä oli vähentynyt jyrkästi aikaisempaan ikäluokkaan verrattuna. Pienin ikäluokka oli yli 85-vuotiaat. Vuonna 2024 suurimpien ikäluokkien joukko oli Inkoon tapaan keski-ikästä ylöspäin olevat ikäluokat. Miesten kohdalta suurin ikäluokka oli 45–49-vuotiaat, ja naisten kohdalta 70–74-vuotiaat. Pienin ikäluokka kokonaisuudessaan oli 0–4-vuotiaat, mutta miesten kohdalta se oli yli 85-vuotiaat, ja naisten kohdalta 25–29-vuotiaat.

Kirkkonummen vuoden 1972 ikäpyramidissa on nähtävissä melko tasaista ikäluokkien kokoa keski-ikään asti (liite 12). Suurimmat ikäluokat olivat 5–9-vuotiaat ja 25–29-vuotiaat. Keski-ian jälkeen ikäluokkien väestön määrät hiipuivat, ja pienin luokka oli yli 85-vuotiaat. Vuonna 2024 kaikki ikäluokat olivat suuria, nuoria aikuisia lukuun ottamatta. Myös nuorimpien lasten määrän vähentyminen on nähtävissä, ja vanhempien ikäluokkien määrän vähentyminen on selvempää kuin muilla kunnilla.

Lohjan vuoden 1972 ikäpyramidissa suurin ikäluokka on 20–24-vuotiaat, seuraavaksi suurimpana 25–29-vuotiaat (liite 13). Sitä nuoremmat olivat vanhempia ikäluokkia suuremmat. Vanhemmat ikäluokat olivat pienempiä, mitä vanhempia he olivat. Vuonna 2024 suurin ikäluokka oli 55–59-vuotiaat, ja kokonaisuudessaan sitä ikäluokka lähellä olevat luokat ovat suurimpia. Nuorten ja lasten osuus ei ole pieni, mutta vähenemisen trendi on nähtävissä. Pienin ikäluokka on kuitenkin yli 85-vuotiaat.

Raaseporin ikäluokat vuonna 1972 olivat suurimmaksi osaksi suuria, ja nopeamman väestön määrän väheneminen oli ikäluokasta 70–74 eteenpäin (liite 14). Suurin ikäluokka oli 20–24-vuotiaat, ja pienin ikäluokka oli yli 85-vuotiaat. Vuonna 2024 pienin ikäluokka oli 20–24-vuotiaat. Pienien ikäluokkien joukoissa olivat myös 0–4-vuotiaat ja yli 85-vuotiaat. Suurin ikäluokka oli 60–64-vuotiaat, ja vanhemmat ikäluokat olivat suurimpia.

Vuonna 1972 Siuntion ikäpyramidissa on havaittavissa nuorimman ikäluokan kutistuminen (liite 15). Suurin ikäluokka oli 15–19-vuotiaat, jota vanhemmat vähenivät määrältään ikäluokkien edetessä. Ikäpyramidista on myös huomattavissa se, että miesten osuus kunnan väestön määrästä vuonna 1972 oli suurempi, kuin naisten. Vuonna 2024 suurin ikäluokka oli 55–59-vuotiaat, ja pienin yli 85-vuotiaat. Pieniä ikäluokkia ovat myös nuoret aikuiset ja 80–84-vuotiaat. Muuten muiden ikäluokkien väestön määrä on melko suurta, vaikka tässäkin on huomattavissa nuorten lasten osuuden väheneminen.

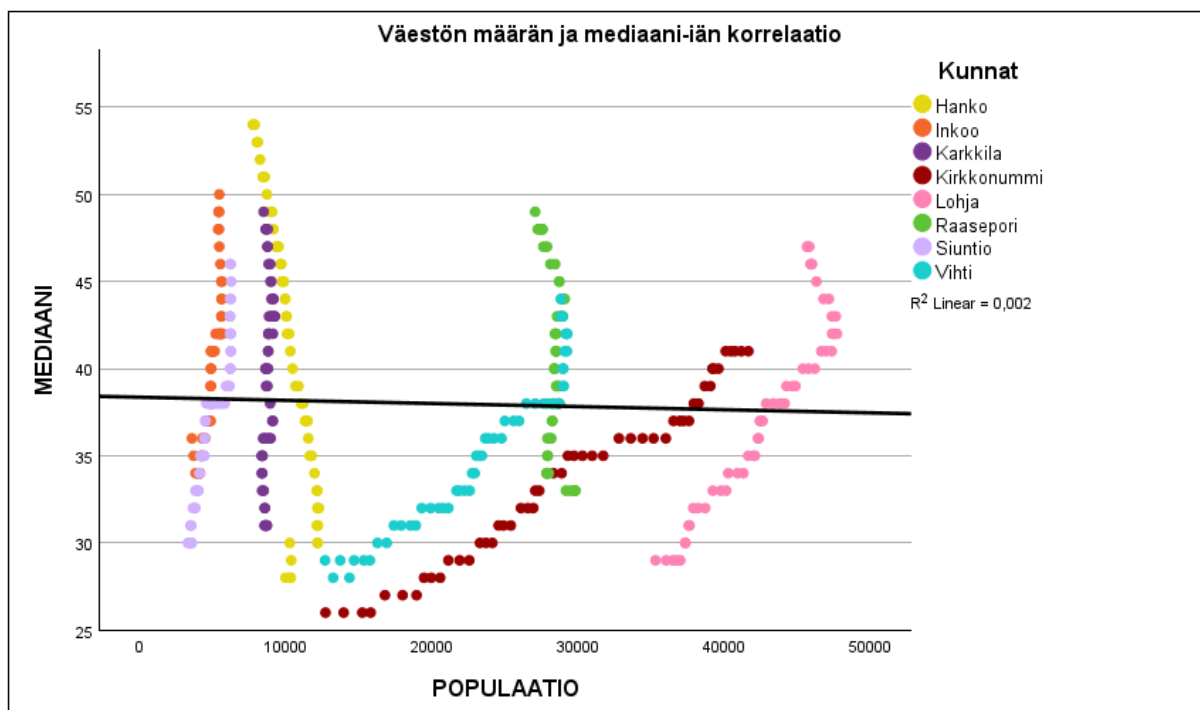
Vihdissä vuonna 1972 suurin ikäluokka oli 20–24-vuotiaat (liite 16). Nuoremmat ikäluokat olivat hieman pienempiä, mutta ei mitenkään merkittävästi. Ikäluokasta 20–24-vuotiaista eteenpäin ikäluokkien koko pienenee, ja pienin ikäluokka oli yli 85-vuotiaat. Vuonna 2024 Pienin ikäluokka oli yli 85-vuotiaat, mutta 80–84-vuotiaat ja

nuoret aikuiset ovat vähäisiä. Ikäpyramidissa näkyy nuorimpien ikäluokkien pieneneminen, mutta muuten loput ikäluokat ovat väestön määrältään melko suuria.

4.3 Kuntien väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen korrelaatio

Suoraan verrattaessa kuntien väestön määrällä ja mediaani-ikäällä ei ole tilastollisesti merkittävää korrelaatiota (kuva 4). Kaikki kunnat ovat ikääntyneet niiden väestön määrän kasvusta tai vähenemisestä huolimatta. Väestön määrällä ja mediaani-ikäällä ei ole korrelaatio myöskään siksi, koska hajontakaaviosta voi nähdä saman tyylistä mediaani-ikäen etenemistä kunnilta, joissa väestön määrä on ollut erilainen. Esimerkiksi Lohjalla on melkein kaksinkertainen väestö Vihtiin verrattuna, mutta mediaani-ikäen kehitys on melkein samanmuotoinen. Saman voi nähdä Karkkilan ja Raaseporin välillä.

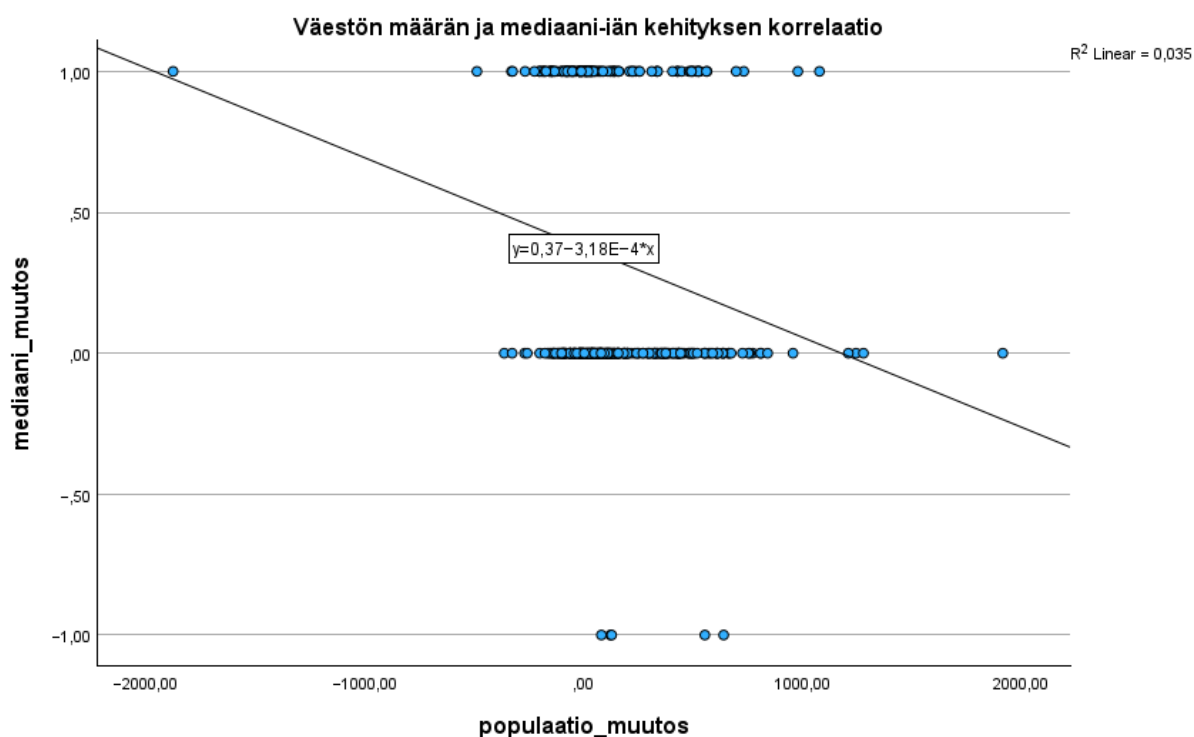
Jos kuitenkin jonkinlaisen yhteyden väestön määrällä ja mediaani-ikäällä haluaa löytää, voi huomata, että enemmän väestön määrältään kasvaneet kunnissa on myös matalampi mediaani-ikä. Tämä ei kuitenkaan ole täysin selvä ilmiö pelkästään määristä puhuessa, vaan käsittelee enemmän muutosta.

Kuva 4. Kuntien väestön määrän ja mediaani-ikäen korrelaation hajontakaavio. Jokainen piste kuvaa kunnan mediaani-ikäen ja väestön määrän yhteyttä. Niillä ei ole merkittävää korrelaatiota. Koska kaikkien kuntien mediaani-ikä on noussut, jokainen piste esittää yhteyttä vuodesta 1972 vuoteen 2024 alhaalta ylös. (Tilastokeskus 2025)

Tämän takia väestön määrän ja mediaani-ikä kehityksestä puolestaan löytyy korrelaatio (kuva 5). Tämä korrelaatio eroaa kuvan 4 korrelaatiosta siis siten, että suoraan väestön määrän ja mediaani-ikä arvojen sijaan tarkastelussa on niiden muutos.

Kehityksen korrelaatio on negatiivinen, mikä tarkoittaa sitä, että väestön määrän kehityksen kasvaessa mediaani-ikä kehitys pienenee, ja väestön määrän kehityksen pienentyessä mediaani-ikä kehitys kasvaa. Korrelaatio on kuitenkin heikko, mikä on ihan looginen asia. Tämä tarkoittaa sitä, että väestön määrään ja mediaani-ikään vaikuttaa monet muutkin asiat kuin pelkästään ne.

Kuva 5. Väestön määrän ja mediaani-ikä muutoksen korrelaation hajontakaavio. Niiltä löytyy negatiivinen korrelaatio. (Tilastokeskus 2025)

5 Pohdinta

5.1 Tulosten tarkastelu

Länsi-Uudenmaan kuntien ikääntyminen seuraa kansainvälistä trendiä. Kaikki kunnat ovat ikääntyneet huomattavasti 53 vuoden aikana. Tämä havainto on kansainvälisen tutkimuksen kanssa yhteensopiva: ikääntyminen etenee kaikkialla riippumatta siitä, kasvaako vai pieneneekö väestö (Tragaki 2024). Myös kuntien huomattavasti suuri ikääntyminen on muiden tutkimusten mukaista. Eurooppa on maailman nopeimmin ikääntyvä maanosa, ja 65 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa voimakkaasti vuoteen 2050 mennessä, mikä vastaa Länsi-Uudenmaan havaittua ikääntymiskehitystä (Majdzińska 2024). Mediaani-ikäen nousu kunnissa selittyy syntyvyyden laskulla, elinajanodotteen nousulla sekä nuorten poismuutolla. Poismuutto kunnista toisiin kasvattaa myös kuntien eriävyyttä toisistaan. Muut tutkimukset ovat havainneet, että eriävyyttä ilmenee myös kuntien ikääntymisen hajonnan kasvulla, ja erityisesti pienempien kuntien nopeammalla ikääntymisellä (Hanika 2025; Guo ym. 2025). Työikäinen väestö siirtyy kohti kasvukeskuksia, jolloin iäkkäämpi väestö jää taakse. Samanlaista kehitystä alueiden väestörakenteessa esiintyy myös Länsi-Uudellamaalla.

Väestön määrän kehitys täten vastaa kaupungistumista. Itäiset Länsi-Uudenmaan kunnat, eli Kirkkonummi, Vihti ja Siuntio, ovat kasvaneet. Läntiset kunnat, kuten Hanko ja Raasepori, ovat puolestaan taantuneet. Tästä voi huomata, että asutuksen muuttoliike on kohdistunut päin pääkaupunkialuetta. Tämä havainto on muiden tutkimusten havaintojen mukaista. Kaupunkialueet, ja etenkin pääkaupunkiseutu, ovat merkittäviä kasvukeskuksia, jotka houkuttavat erityisesti nuorempaa väestöä (Heikkilä 2003). Nuorten aikuisten poismuutto kunnista havainnollistuu ikäpyramideissa selvänä väestön määrän puutteena. Myös taloudellisesti vahvat ja saavutettavat alueet kasvavat, kun taas syrjäiset alueet taantuvat, mikä vastaa Länsi-Uudenmaan havaintoa itäisten kuntien väestön määrän kasvusta ja läntisten kuntien väestön vähenemisestä (Sarkar 2020). Väestö on kasvanut eniten pääkaupunkiseutua lähempänä olleissa kunnissa.

Tarkastelin aineistolla myös kahdenlaista korrelaatiota. Selvitin ensin, onko väestön määrällä ja mediaani-ikäällä suoraa tasokorrelaatioita, mitä sillä ei ollut. Se oli kuitenkin odotettavissa, koska kuntien väestöjen määrät itsessään eivät kerro muutoksesta ja ikääntyminen on universaali prosessi, joka etenee alueilla riippumatta niiden väestömäärästä tai kasvusta (Tragaki 2024). Tämä on huomattavissa myös siinä, että kaikki kunnat ovat vanhentuneet siitä huolimatta, kasvoiko väestö vai ei. Havainto on myös yhteensopiva muiden tutkimusten kanssa. Ikääntyminen etenee riippumatta väestön määrästä, sillä syntyvyyden lasku ja eliniän piteneminen ovat kansainvälisiä mekanismeja, jotka kasvattavat yli 65-vuotiaiden osuutta kaikkialla (Tragaki 2024). Suurempi demografisen muutoksen aiheuttaja onkin kaupungistuminen, eikä se riipu väestön määrästä (Sarkar 2020).

Merkittävä korrelaatio löytyi muutoskorrelaatiossa, joka ilmaisi, että väestöltään kasvavat kunnat ikääntyvät hitaammin. Tämä on muuttoliikkeen mielessä pitäen looginen päätelmä. Kasvavat kunnat kasvavat enimmäkseen nuoremmilla ihmisillä, jotka myös lisääntyvät siellä. Tämän voi myös kääntää toisin päin, eli taantuvat kunnat ikääntyvät nopeammin, koska nuoremmat ihmiset muuttavat pois, jolloin syntyvyyskin laskee. Tämä havainto sopii hyvin muiden tutkimusten löydöksiin, joiden mukaan väestöltään kasvavat alueet ikääntyvät hitaammin, koska muuttovoitto kompensoi luonnollista vähenemistä (Majdzińska 2024). Nuoret ja korkeasti koulutetut suuntautuvat kasvukeskuksiin, mikä hidastaa niiden ikääntymistä, kun taas muuttotappioalueet menettävät juuri niitä ikäryhmiä, jotka pitäisivät väestörakenteen nuorempana (Heikkilä 2003; Pekkala 2003). Muuttovoitto tuo työikäisiä kuntaan, ja muuttotappio vie nuoria pois. Samalla kuitenkin taantuviin kuntiin muuttava väki on monesti vanhempaa ja vähemmän koulutettua paluumuuttajien joukkoa. Nämä kasvukeskukset ovat siksi taloudellisesti hyvin vetovoimaisia alueita (Guo ym. 2025). Kasvukeskukset aiheuttavat myös ikääntymiseen liittyviä painuvia ympäröiville kunnille, sillä muuttaminen paremmin menestyvämmälle alueelle on monille viehättävä idea lähialueillakin.

Nämä ilmiöt muuttoliikkeen vaikutuksesta kuntien ikärakenteeseen ovat myös yhteensopivia suomalaisten aluekehitykseen liittyvien tutkimusten kanssa. Ikääntymisen alueelliseen eriävyyteen vaikuttaa muuttoliike ja alueen elinvoimaisuus

(Kauppinen ym. 2025). Alueet, joissa esiintyy asutuksen keskittymistä ja siten myös hitaampaa ikääntymistä, ovat taloudellisesti vahvoja. Muuttotappiolliset alueet heikkenevät taloudellisesti samalla kuin sen ikääntyminen kiihtyy. Sama asia tapahtuu myös Länsi-Uudellamaalla.

On kuitenkin pari havaintoa, jotka hieman poikkeavat alueellisesta ikääntymisestä. Näille kuitenkin löytyy selitys. Inkoo on kunta, joka oli ikääntynyt hitaimmin, vaikka sen väestön absoluuttinen muutos ei ole ollut yhtä suurta kuin muissa kunnissa. Inkoon mediaani-ikä oli kuitenkin jo aika vanha vuonna 1972. Lohja puolestaan on ikääntynyt suhteellisen nopeasti, ottaen huomioon väestön määrän kasvun. Lohjalla on kuitenkin ollut valmiiksi paljon ihmisiä, joten kasvu ei ole kompensoinut yhtä hyvin suuria vanhempia ikäluokkia, kuin muissa kasvavissa kunnissa. Tähän on voinut myös vaikuttaa se, että suuremmista kasvukeskuksista tapahtuu muuttoliikettä pienemmille kasvukeskuksille (Heikkilä 2003). Inkoon ja Lohjan poikkeukset voivat selittyä myös muuttoliikkeen kunnallisesta vaihtelusta (Pekkala 2003). Kuntiin on nuoremman väestön määrän nousun lisäksi tapahtunut vanhemman väestön paluumuuttoa. Koska Länsi-Uudenmaan kunnat ovat juuri suurimpien kasvukuntien ulkopuolella, ne ovat juuri paluumuutolle alttiimpia kuntia.

5.2 Tutkimuksen rajoitteet

Tutkimukseeni liittyy useita eri rajoitteita, joita on hyvä huomioida. Ensimmäinen rajoite liittyy käyttämäni tilastoaineistoon. Tilastoaineisto kuntien väestöstä suuremmalta aikaväliltä on suhteellisen luotettava, mutta siinä on esiintynyt pieniä ongelmia. Koska suurella aikavälillä on tapahtunut useita kuntaliitoksia, väestöjen kuuluvuus tiettyihin kuntiin on vaihdellut. Tämä on hyvin havaittavissa Hangon ja Raaseporin väestön muutoksen kohdalla. Kuntaliitokset voivat siis vääristää trendien tulkintaa.

Toinen rajoite tutkimuksessa liittyy tutkimusalueeseen. Tutkimusalue on hyvin rajattu, mutta sen läheisyys pääkaupunkiseutuun voi vähentää tulosten yleistettävyyttä muualle Suomeen, koska se on niin vahvasti vaikuttava alue muuhun Suomeen verrattaessa. Tässä voisi auttaa se, että olisin ottanut tutkimusalueeksi suuremman kokonaisuuden, tai useampia alueita Suomesta.

Kolmas rajoite liittyy muuttoliikkeen tulkintaan. Yksi tärkeistä aiheista tutkimuksessa on muuttoliike, mutta en perusta sen tulkintaa muuttoliikkeeseen liittyviin tilastoihin. Olen tarkastellut vain kuntien väestön määrän ja ikärakenteen muutosta, ja tulkinnut sitä eri tavoin, kuten myös muuttoliikkeeseen perustuvien muiden tutkimusten avulla.

Ongelmana on siis muuttoliikkeen epäsuora tarkastelu.

Neljäs rajoite liittyy tutkimusasetelmaan. Olen keskittynyt enemmän väestön määrään ja ikääntymiseen, ja mitkä asiat vaikuttavat niihin. En ole kuitenkaan miettinyt tarkemmin, miten ikääntyminen ja väestön määrä voi vaikuttaa muihin tekijöihin.

Tutkimuksesta puuttuu siis syvällisempi vuorovaikutusten tutkimus.

Viidentenä rajoitteena on laadullisen aineiston puute. Laadullinen aineisto aiheeseen liittyen voisi syventää tulkintaa muun muassa muuttoliikkeen takaisiin motivaatioihin, kuten työmahdollisuudet tai perhesyyt. Tilastollinen tutkimus esittää hyvin sen, mitä on tapahtunut, mutta ei niin hyvin sitä, miksi se on tapahtunut.

Viimeisenä rajoitteena on väestönkehityksen tarkastelun aikarajaus. Tutkimukseni esittää hyvin alueella tapahtuneita trendejä väestönkehityksessä, mutta ei sisällä väestöennusteita tai erilaisia tulevaisuusskenaarioita. Eri skenaarioiden pohdinta voisi parantaa tutkimuksen hyödyttävyyttä.

5.3 Tutkimuksen merkitys

Tutkimukseni tarkastelee Länsi-Uudenmaan väestönkehitystä pitkällä aikavälillä. Koska aineisto on 53 vuoden ajalta ja keskittynyt Länsi-Uusimaahan, voi tutkimus tarkastella paikallisempia ilmiöitä väestönkehityksessä sekä sen muutoksen merkitystä ajan saatossa. Paikallisempi väestönkehityksen tarkastelu on tärkeää hyödyllisten päätösten teossa (Hanika 2025). Näitä havainnoimalla tutkimukseni tuo esille maakuntatason väestödynamiikkaa ja demografisia trendejä, etenkin juuri Länsi-Uudellamaalla.

Tutkimuksen tulokset ovat myös tuoneet esille kaupungistumisen ilmiötä Uudenmaan sisällä, ja kuinka suuri vaikutus sillä on erityisesti pääkaupunkiseudun läheisiin kuntiin. Syrjäiset kunnat taantuvat ja kasvukeskusten läheiset kunnat kasvavat. Tutkimus havainnollistaa myös sen, miten kaupungistuminen ilmenee kuntien

väestörakenteessa. Taantuvissa kunnissa voi huomata ikääntymisen tapahtuvan nopeammin kuin itäisemmissä kasvukunnissa.

Tulosten merkittävyys ilmenee herätteenä taantuville kunnille. Väestöä menettävillä kunnilla on hankaluuksia toteutettavien kehitystavoitteiden määrittämisessä (Syssner 2026). Kunnat haluavat monesti edistää kasvua, vaikka se ei ole aina saavutettavissa. Tästä syystä hupenevia paikallisia resursseja saatetaan kohdistaa asioihin, jotka johtavat tappioon. Kuntien olisi tunnistettava väestöllinen tilanteensa ja kohdistaa resursseja asianmukaisesti, mikäli tarkoituksena on edistää asukkaiden asuinolosuhteita.

Havainnot voivat tarjota hyödynnettävää tietoa muun muassa aluekehityksen, kuntapolitiikan ja palveluverkkosuunnittelun tueksi. Väestönkehitys ei ole satunnaista, vaan sillä on selvät mekanismit, joita ymmärtämällä voi suunnitella paremmin eri haasteiden ja mahdollisuuksien varalle niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Kaupungistumisen vaikutukset eivät siis rajoitu vain väestörakenteeseen, vaan ne näkyvät muun muassa ikääntyvien hyvinvoinnissa ja sosiaalisessa eriarvoisuudessa (Michel 2020). Tämä korostaa väestönkehityksen mekanismien monitasoisuutta sekä sen vaikutusta kuntien palvelutarpeisiin ja aluekehityksen haasteisiin laajemmin. Kaupungistuminen on myös väestön rakenteelta valikoivaa, sillä erityisesti nuoret ja työkäiset muuttavat kaupunkeihin. Tämän ilmiön huomioiminen on tärkeää aluekehityksen ja tulevaisuuden tarpeiden suunnittelun kannalta.

5.4 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Tutkimukseni käsitteli väestönkehitystä hyvin rajallisesti. Tutkimuskohteena oli vain kahdeksan kuntaa, ja näistä kunnista tarkastelin vain väestön määrän ja ikärakenteen muutosta. Väestönkehitys on kuitenkin paljon monimutkaisempi asia, jota voi tutkia monesta eri näkökulmasta tai syvällisemmin. Samankaltaista tutkimusta voisi myös tehdä muilla alueilla, niin Suomessa kuin muista maistakin.

Hyödyllinen jatkotutkimusaihe olisi tarkastella kuolleisuuden, syntyvyyden ja muuttoliikkeen vaikutuksia väestönkehitykseen tarkemmin. Minun tutkimuksessani kävi ilmi, että ne ovat keskeisiä tekijöitä väestönkehityksen vaikutuksessa, mutta en

käsitellyt tarkemmin, miten kukin näistä tekijöistä vaikuttaa väestön rakenteeseen. Olisi myös mielenkiintoista selvittää, miten kunkin kunnan muuttoliike ilmenee, ja mistä kunnista muutetaan minne. Samalla voisi miettiä, ketkä kunnasta muuttavat pois, keitä kuntiin muuttaa ja millaisista syistä.

Mielenkiintoinen tutkimuskohde olisi myös sosioekonomisten tekijöiden vaikutukset väestönkehitykseen. Tällaisia tekijöitä olisi muun muassa koulutus, työllisyys, tulotasot sekä asumiskustannukset. Selvittämällä eri tekijöiden vaikutuksia alueittain voisi selittää kuntien väestön kehitystä, ja sen avulla voi mahdollisesti miettiä ratkaisuja kuntien kohtaamiin haasteisiin.

Myös kuntatason väestöennusteinen tutkimus olisi hyvä tarkastelun kohde. Tutkimalla kaikenlaisia kuntien väestörakenteeseen vaikuttavia tekijöitä, voisi myös pohtia, mihin suuntaan kehitys on menossa ja mihin tahtiin. Siihen voisi lisätä pohdittavaksi erilaisia skenaarioita, missä esimerkiksi maahanmuutto lisääntyy tai vähenee sekä miten ikääntyminen vaikuttaa tulevaisuudessa väestön kehitykseen vielä enemmän. Tämä voisi auttaa sen pohtimisessa, onko tilanne peruuttamaton vai olisiko sille ratkaisuja.

6 Johtopäätökset

Länsi-Uudenmaan kuntien väestönkehitys on vuosien 1972–2024 aikana selvästi muuttunut. Itäisimmät kunnat ovat väestön määrältään kasvaneet, kun taas läntiset kunnat ovat taantuneet. Myös kuntien ikärakenne on muuttunut paljon. Esimerkiksi mediaani-ikä on noussut vaihtelevasti kunnissa 14–26 vuodella. Ikärakenteista on myös huomattavissa niiden alueellinen jakautuminen. Nopeimmin ikääntyneet kunnat ovat olleet väestöltään taantuvia, kun taas kasvaneet kunnat ovat ikääntyneet hitaammin.

Kuntien väliset erot selittyvät muun muassa sijainnilla ja muuttoliikkeellä.

Kaupunkialueet ovat tärkeitä työmahdollisuuksien ja koulutuksen takia, joten nuoret aikuiset hakeutuvat syrjäisemmiltä kunnilta pois. Myös maahanmuuttajat haluavat samoja asioita, joten monet heistä muuttavat kuntiin, jotka ovat kaupunkialueilla tai niiden läheisyydessä. Ikäpyramideissa tämä näkyy nuorten aikuisten määrän vähenemisenä, sekä nuorten lasten määrän vähenemisenä, koska nuoret aikuiset eivät ole kunnissa aloittamassa perheitä.

Väestön määrällä ja ikärakenteella ei kuitenkaan ole suoraan yhteyttä. Kunnat ikääntyvät väestön määrästä riippumatta, vaikka ikääntyminen on kunnittain eriävää.

Se, mistä yhteys löytyy, on väestön määrän ja ikärakenteen muutoksesta.

Korrelaatioanalyysissä yhteys ilmenee negatiivisena korrelaationa. Tämä tarkoittaa siis sitä, että väestöltään kasvavat kunnat ikääntyvät hitaammin, kun taas väestöltään vähenevät kunnat ikääntyvät nopeammin. Yhteys ei kuitenkaan ole erityisen vahva, joka viittaa siihen, että muuttujiin vaikuttaa myös muita tekijöitä.

Kokonaisuutena tutkimus osoittaa, että väestönkehitys ja ikääntyminen ovat

Länsi-Uudellamaalla alueellisesti eriytyviä ilmiöitä, ja että muuttoliikkeen, joka koostuu suurilta osin nuorista aikuisista, on keskeinen syy näiden erojen taustalla.

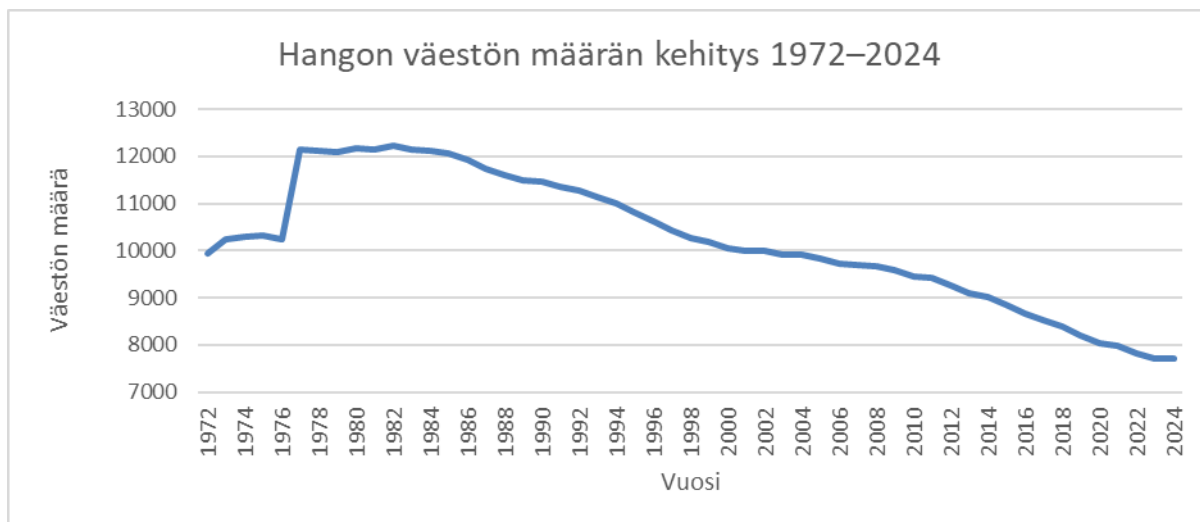
Lähteet

- Campisi, N., Kulu, H., Mikolaj, J., Klüsener, S. & Myrskylä, M. (2023) A spatial perspective on the unexpected Nordic fertility decline: The relevance of economic and social contexts. *Applied Spatial Analysis and Policy* 16 1–31. <https://doi.org/10.1007/s12061-022-09467-x>
- Guo, Y. & Zhong, W. (2025) How urbanization shapes rural ageing in China? Evidence from spatial Durbin and threshold regression models. *Habitat International* 163 <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2025.103487>
- Hallinnolliset aluejaot 1:10000*, Maanmittauslaitos 2026
- Hanika, S. (2025) Breaking ageing records: municipal perspectives on population ageing in the Nordics. *Nordic Yearbook of Population Research* 58 97–112. <https://doi.org/10.23979/nypr.161295>
- Heikkilä, E. (2003) Differential urbanisation in Finland. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie* 94(1) 49–63. <https://doi.org/10.1111/1467-9663.00236>
- Hellstrand, J. (2025) Suomen väestö nyt ja huomenna. Teoksessa *Mitä kuuluu, Suomi? Ihmiset ja yhteiskunta suurten murrosten keskellä*, 11–28. Gaudeamus, Helsinki.
- Herala, J. (2025) Uudenmaan väestö jatkoi nopeaa kasvuaan vuonna 2024. *Uutinen* 3.2.2025. Uudenmaan liitto. <https://uudenmaanliitto.fi/uudenmaan-vaesto-jatkoi-nopeaa-kasvuaan-vuonna-2024/> Vitattu 6.4.2026.
- Kauppinen, T. & Nevanto, M. (2025) Regional variation in the association between the changes of the old-age and low-income shares in Finland during 2000–2020. *Nordic Yearbook of Population Research* 58 1–26. <https://doi.org/10.23979/nypr.161380>
- Majdzińska, A. (2024) Depopulation and population ageing in Europe in the 2010s: A regional approach. *European Spatial Research and Policy* 31(2) 67–93. <https://doi.org/10.18778/1231-1952.31.2.05>
- Michel, J. (2020) Urbanization and ageing health outcomes. *The Journal of nutrition, health and aging* 24(5) 463–465. <https://doi.org/10.1007/s12603-020-1360-1>
- Pekkala, S. (2003) Migration flows in Finland: Regional differences in migration determinants and migrant types. *International Regional Science Review* 26(4) 466–482. <https://doi.org/10.1177/0160017603259861>

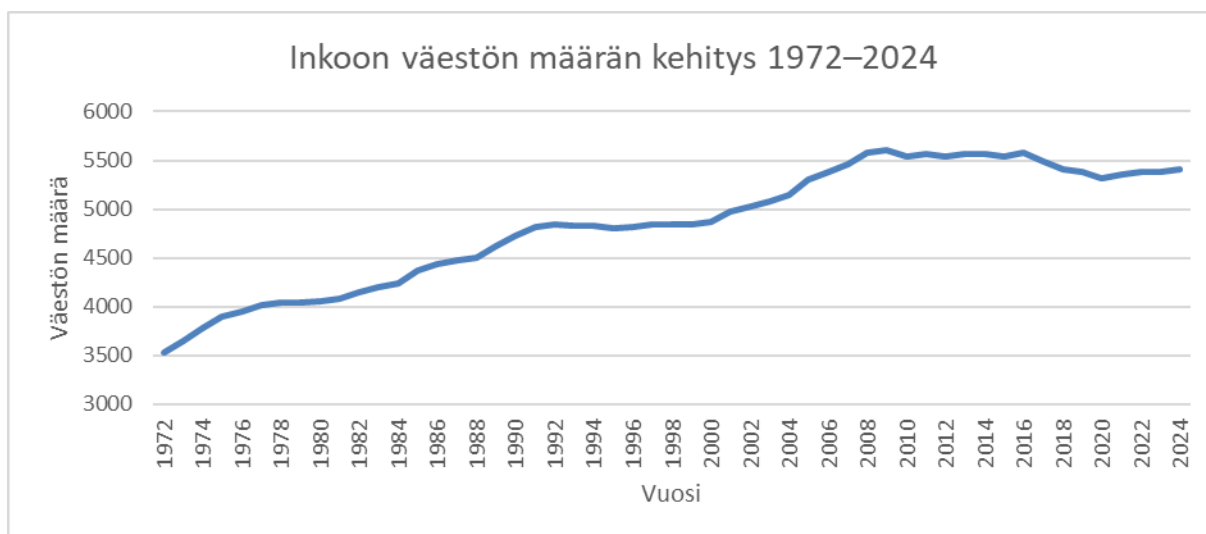
- Pew Research Center (2015) The future of world religions: Population growth projections, 2010–2050.
<https://www.pewresearch.org/religion/2015/04/02/main-factors-driving-population-growth/> Viitattu 6.4.2026
- Sarkar, R. (2020) Association of urbanisation with demographic dynamics in India. *GeoJournal* 85 779–803. <https://doi.org/10.1007/s10708-019-09988-y>
- Suomen ympäristökeskus (2022) Kaupunkiseudut ja kaupungistuminen. Päivitetty 29.8.2025. <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaupunkiseudut-ja-kaupungistuminen> Viitattu 7.4.2026.
- Syssner, J. (2026) Productive ambivalences, dilemmas and limitations: conceptualisations of local economic development in comprehensive planning in shrinking Swedish municipalities. *Planning Practice & Research* 41(3) 554–575.
<https://doi.org/10.1080/02697459.2025.2596155>
- Tilastokeskus (s.a.). Väestö tilastoina. <https://guides.stat.fi/vaesto-tilastoina> Viitattu 6.4.2026.
- Tragaki, A. (2024) From “demographic bomb” to “silver tsunami”: Navigating global population shifts. *European View* 23(1) 22–30.
<https://doi.org/10.1177/17816858241240606>
- UNFPA (Päivitetty 19.6.2024) Ageing. <https://www.unfpa.org/ageing> Viitattu 6.4.2026
- UNFPA (Päivitetty 19.6.2024) Urbanization. <https://www.unfpa.org/urbanization> Viitattu 6.4.2026.
- Uudenmaanliitto (2026). ”*Uusmaa Suomen kruunussa on helmi kirkkahin*”.
<https://uudenmaanliitto.fi/tietoa-uudestamaasta/alue-ja-kunnat/> Viitattu 6.4.2026
- Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972–2024, Tilastokeskus 2025
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_px_t_11re.px/
- Zimmer, A., Brooks, N., Gaughan, A. & Tuholske, C. (2026) Global divergence in urban demographic change and migration patterns. *Nature Cities*
<https://doi.org/10.1038/s44284-026-00447-7>

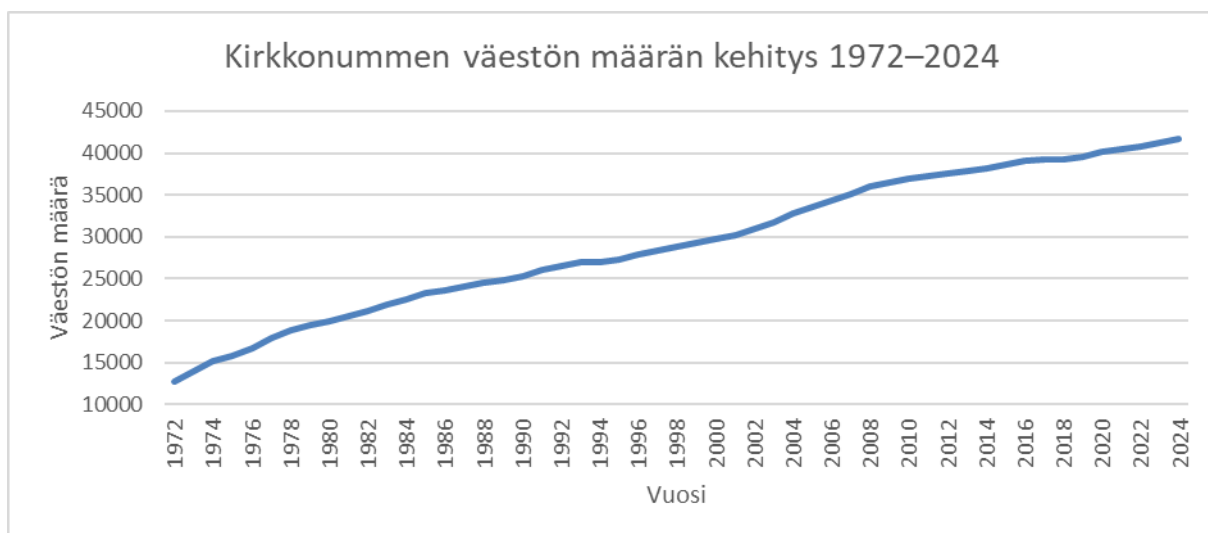
Liitteet

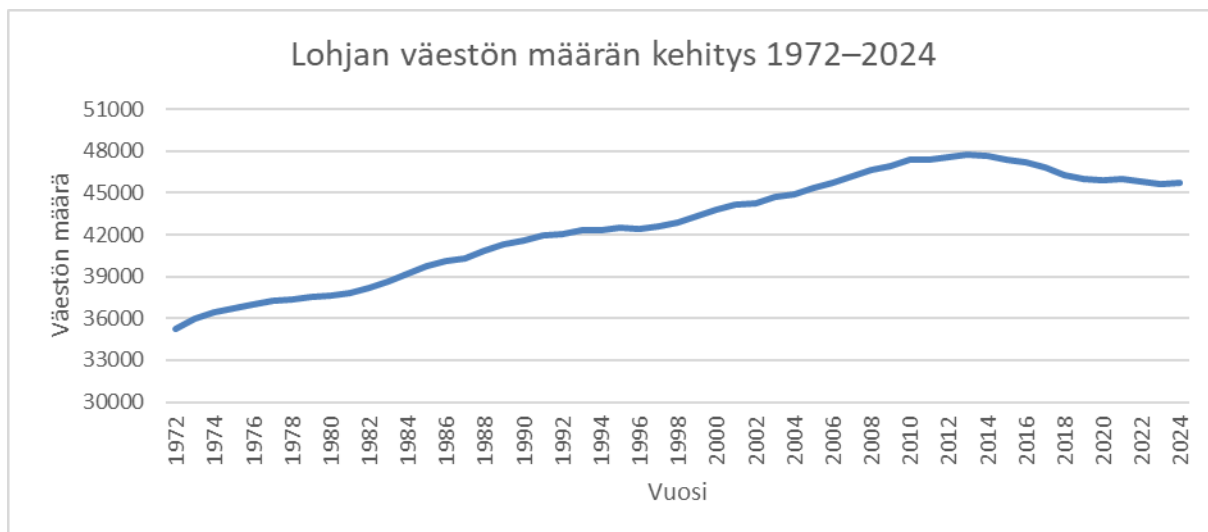
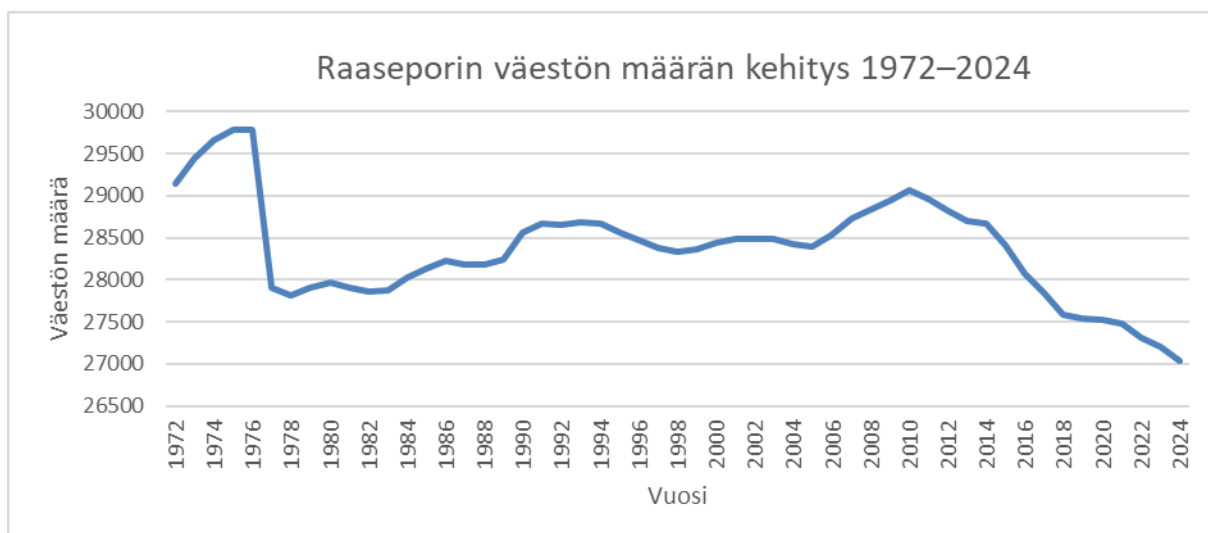
Liite 1. Hangon väestön määrän kehitys 1972–2024

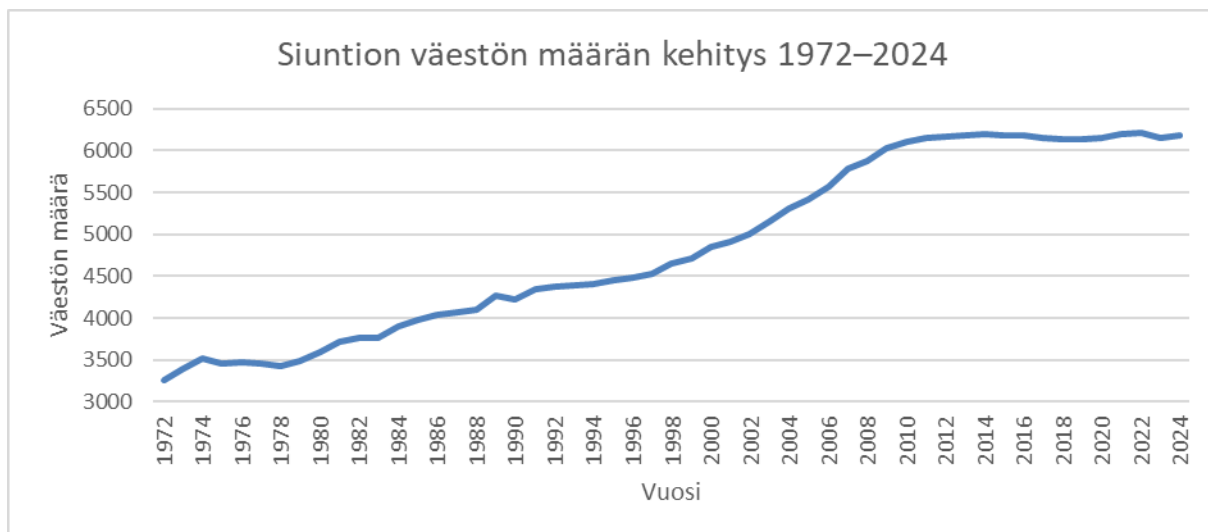
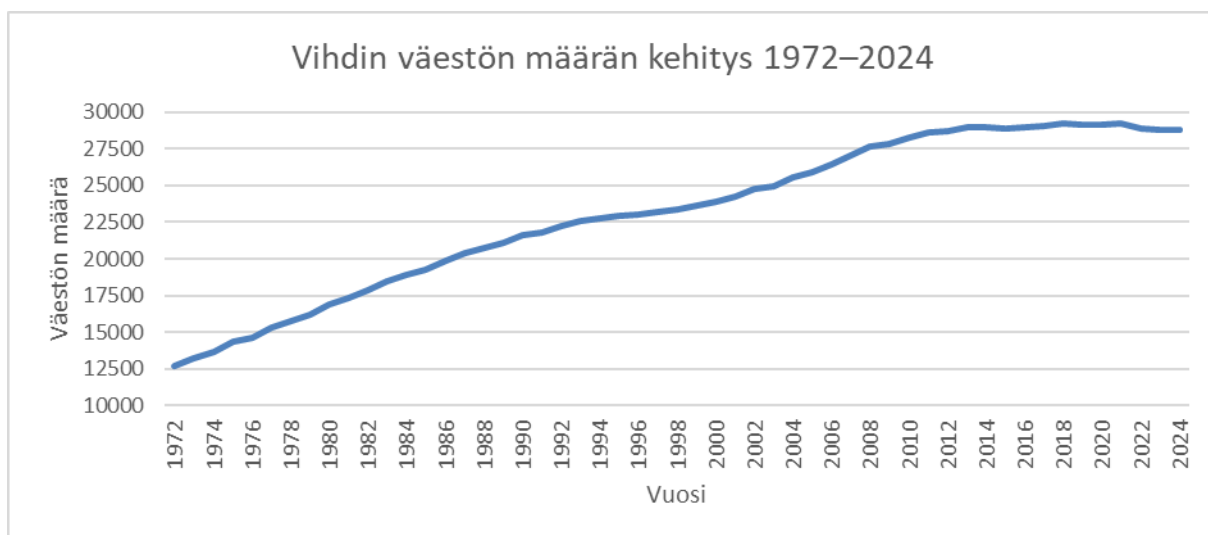

Liite 2. Inkoon väestön määrän kehitys 1972–2024

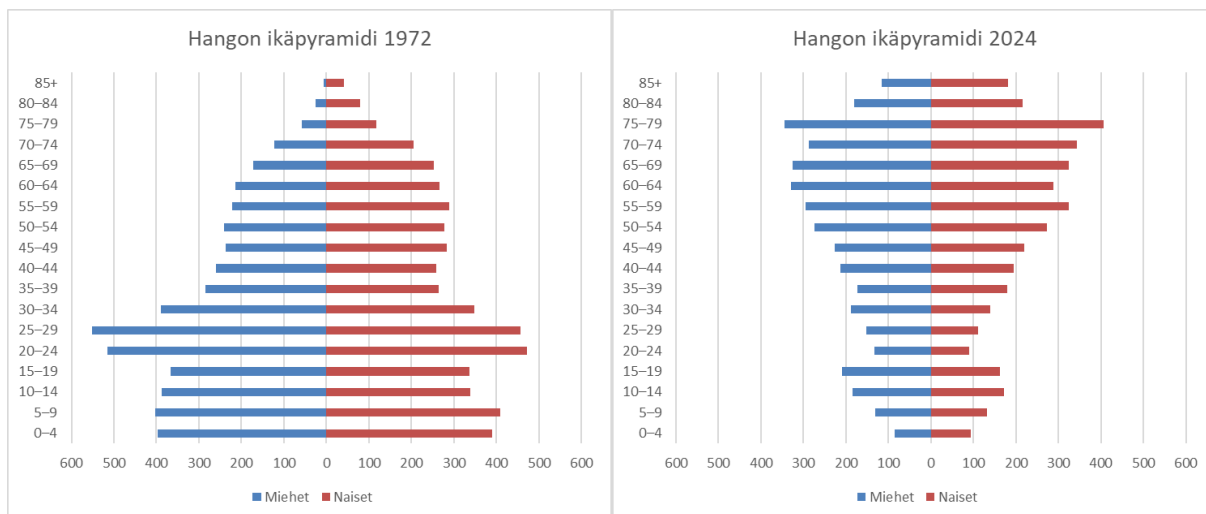

Liite 3. Karkkilan väestön määrän kehitys 1972–2024**Liite 4. Kirkkonummen väestön määrän kehitys 1972–2024**

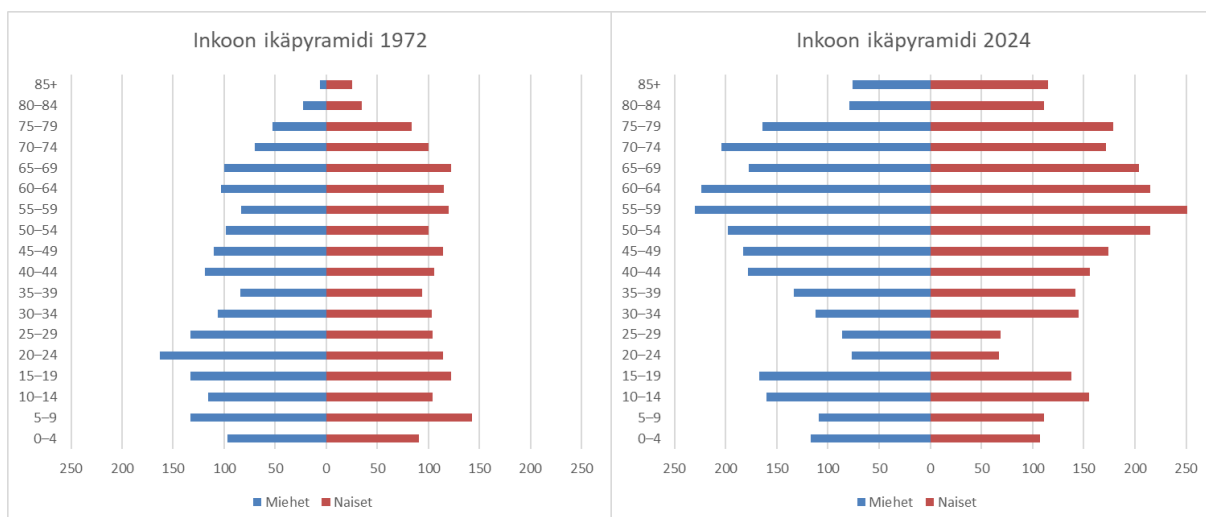
Liite 5. Lohjan väestön määrän kehitys 1972–2024**Liite 6. Raaseporin väestön määrän kehitys 1972–2024**

Liite 7. Siuntion väestön määrän kehitys 1972–2024**Liite 8. Vihdin väestön määrän kehitys 1972–2024**

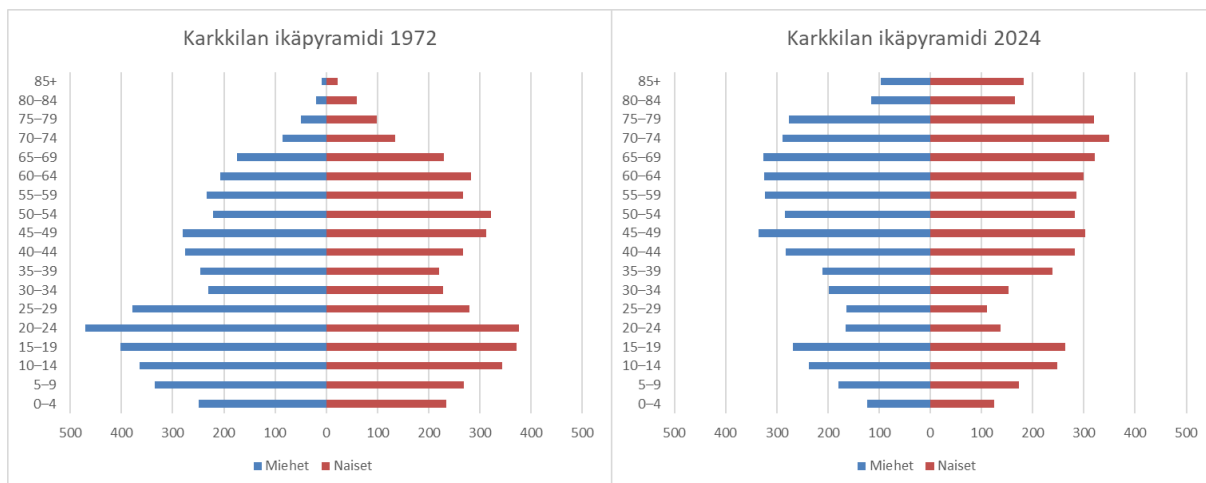
Liite 9. Hangon ikäpyramidit 1972 ja 2024

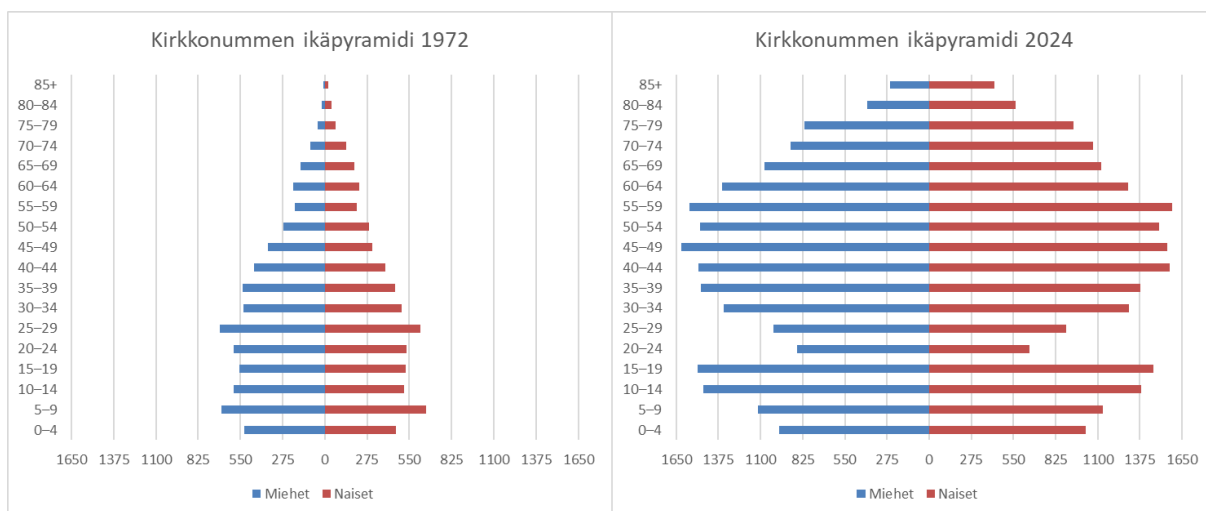
Liite 10. Inkoon ikäpyramidit 1972 ja 2024

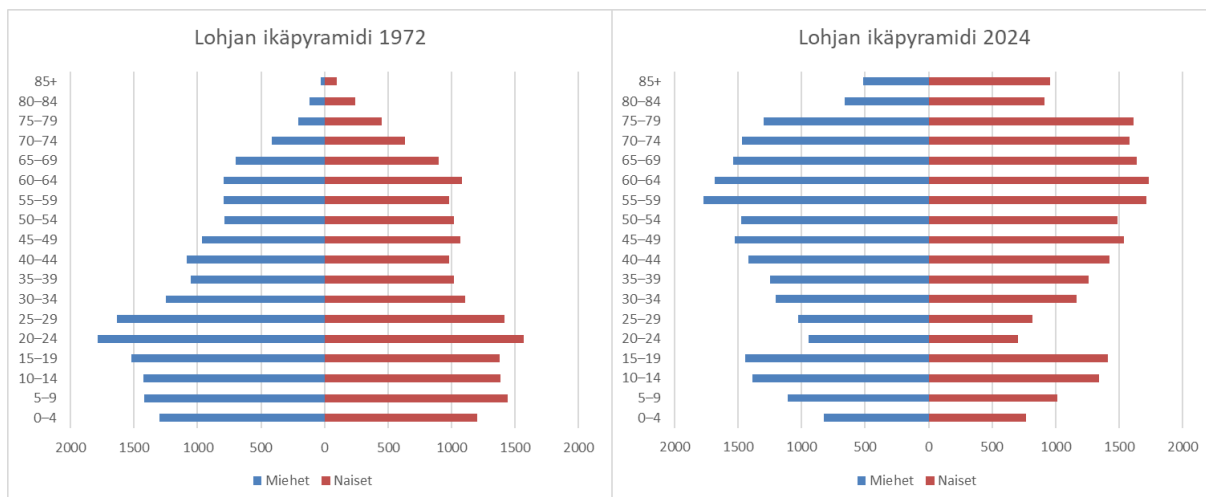
Liite 11. Karkkilan ikäpyramidit 1972 ja 2024

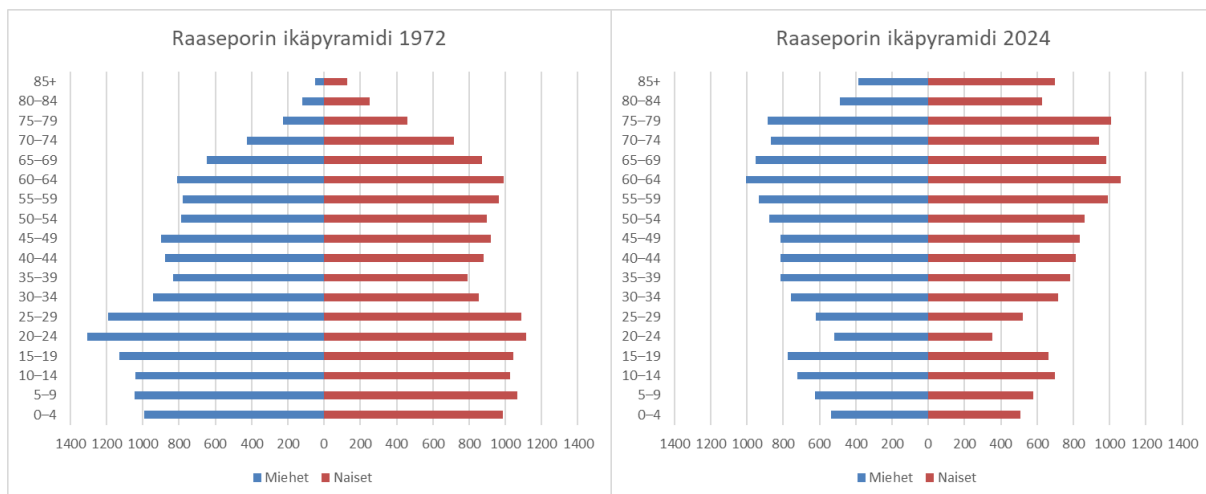
Liite 12. Kirkkonummen ikäpyramidit 1972 ja 2024

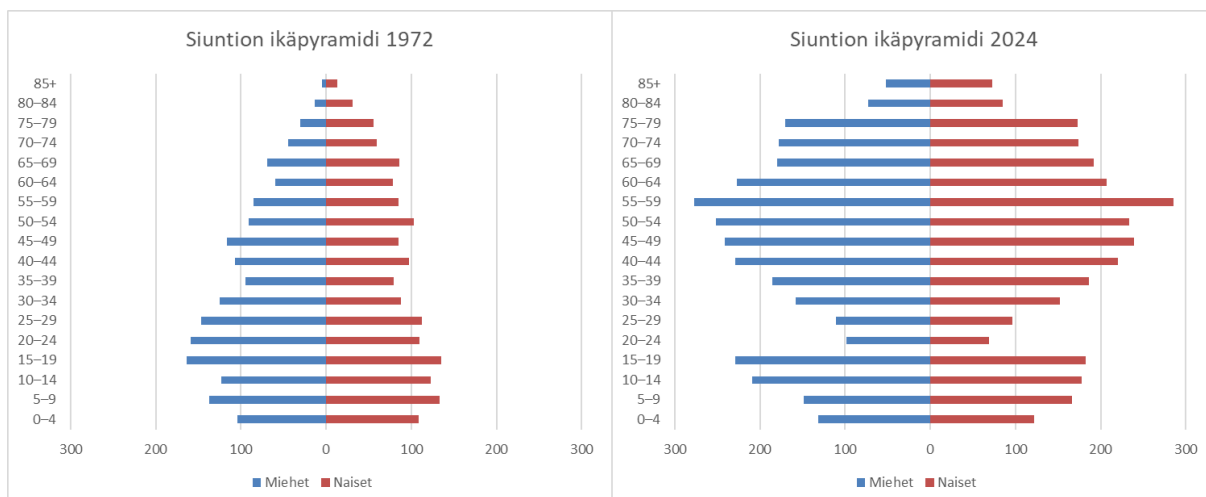
Liite 13. Lohjan ikäpyramidit 1972 ja 2024

Liite 14. Raaseporin ikäpyramidit 1972 ja 2024

Liite 15. Siuntion ikäpyramidit 1972 ja 2024

Liite 16. Vihdin ikäpyramidit 1972 ja 2024

